

Analiza tretmana bezbjednosnih tema u kontekstu euro-atlantskih integracija u bh. medijima

- septembar, 2007. godine -

Istraživački tim Media plan instituta i Medijskih inicijativa
Autori: Davor Marko i Tatjana Ljubić

Osnovna hipoteza:

Osnovna hipoteza pred početak ovog istraživanja, glasila je: *«Bezbjednost je preduvjet za euro-atlantske integracije»*. Namjera nam je bila da ispitamo i vidimo kako su se bh. mediji odnosili prema ovoj tvrdnji, da li su je afirmisali, da li su je negirali ili su je, pak, potpuno ignorirali.

Činjenica je da Bosna i Hercegovina, iako je to bio plan, nije u oktobru potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, a osnovni razlog za to su neuspješni razgovori o reformi policije. Dakle, politička kriza, koja je utjecal na sigurnosni aspekt, presudila je da BiH stagnira na svom europskom putu. Iako je monitorisani period obuhvatio samo septembar (a u oktobru je BiH dobila «šamar» od EU), na osnovu pisanja pojedinih medija dalo se naslutiti kakva sudbina BiH čeka ukoliko se njeni političari ne dogovore o ovoj važnoj reformi. «Izolacija ili integracija», poruka kojom se Miroslav Lajčak, visoki predstavnik EU u BiH, obratio poslanicima Parlamentarne skupštine BiH odmah na početku septembra i koja je odjeknula u medijima, jasno je stavila do znanja kakav je kurs zauzela EU po pitanju unutrašnjih reformi Bosne i Hercegovine.

Sa tom namjerom, za analizu su odabrani slijedeći mediji. Centralne informativne emisije tri javne televizije – BHTV1, RTRS i FTV; tri magazina – «Dani», «Slobodna Bosna» i «Novi Reporter»; i osam dnevnih listova – «Dnevni avaz», «Oslobođenje», «Glas Srpske», «Nezavisne novine», «Dnevni list», «Večernje novosti», «As» i «SAN».

Metodologija istraživanja:

Tokom monitoringa primjenjivali smo metode i tehnike kvantitativne i kvalitativne analize. Kvantitativna analiza podrazumijevala je odabir i zbrajanje medijskih objava u odabranim novinama, magazinima i priloga u informativnim emisijama tri javne televizije u BiH. Kvalitativna analiza podrazumijevala je analizu sadržaja selektiranih objava, i njeno razvrstavanje po – formi objave (vijest, izvještaj, intervju, komentar, analitika, ostalo), izvoru objave (ime i prezime, inicijali, agencija, preuzeto iz drugih medija, nepotpisano), teritorijalnoj distribuciji (Bosna i Hercegovina, Federacija

BiH, Republika Srpska, susjedi, ostalo), kontekstu (reforma policije, politička prezentacija, aktivnosti pojedinaca, protokolarni susreti, političke odluke/dokumenta, aktivnosti ambasada, mirovne aktivnosti vojske BiH, terorizam i ratni zločini, Kosovo, tekstovi o NATO, EU, Partnerstvu za mir, ostalo), i po uklonu novinara (negativan, neutralan, pozitivan).

U obzir su uzimane sve objave koje su u sebi sadržale neku od ključnih riječi - odbrana, bezbjednost, kolektivna bezbjednost; proširenje/integracije u NATO, Partnerstvo za mir; Ambasada SAD, Ambasada Rusije, Ambasada Njemačke, Ambasada Slovačke, Ambasada Velike Britanije, Ambasada Francuske (smao u kontestu bezbjednosti i gore navedenih riječi); Sven Alkalaj, ministarstvo vanjskih poslova BiH; Igor Crnadak, zamjenik ministra odbrane BiH; Tarik Sadović, ministarstvo bezbjednosti; Brano Zrno, zajednička Komisija za odbranu i sigurnost Parlamentarne skupštine BiH; budžet za odbranu, reforma odbrane; demokratska/civilna kontrola i nadzori; mirovne operacije BiH vojnika u inostranstvu; Kosovo kao NATO-država; ili su po subjektivnoj procjeni monitora trebalo da se uključe u kvantitativnu i kvalitativnu analizu.

Generalna zapažanja:

Ono što karakteriše situaciju u BiH jeste politička nestabilnost. Takva politička nestabilnost izaziva:

- kočenje ili čak zastoj reformi,
- nefunkcionalnu državu,
- nepovjerenje međunarodne zajednice,
- stagnaciju u pregovorima sa EU i usporavanje procesa integracija,
- internu nestabilnost koja, dalje, izaziva eksternu nestabilnost.

Kao posljedicu toga imamo:

- zemlju BiH izolovanu iz euro-atlantskih procesa,
- tek poneku poruku EU zvaničnika koji hrabre ili upozoravaju,
- jačanje nacionalnih opcija,
- potpunu polarizaciju društva,
- segmentiranu ili ekskluzivnu suradnju entiteta sa susjedima,

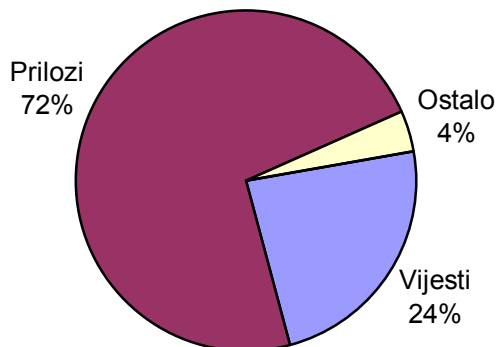
Tema koja je dominirala tokom analiziranog perioda svakako je bila reforma policije. Ona je zauzimala skoro pedeset posto svih objava. Značajno mjesto zauzimale su i politička prezentacija (aktivnosti političkih aktera najviše u pregovorima oko reforme policije, ali i oko drugih bezbjednosnih tema...), Kosovo u kontekstu regionalne bezbjednosti (izjave o konačnoj odluci oko statusa, koja se očekuje u decembru, stizale su sa raznih strana – iz Srbije, iz Prištine, iz SAD, iz EU, pa i iz BiH), aktivnosti pojedinaca (ministara iz BiH, predsjednika raznih odbora, gdje su dominirali Tarik Sadović, Igor Crnadak, Sven Alkalaj...), tekstovi o reformi Oružanih snaga BiH (bili su rijetki, ali su u ponekim medijima značajno odslikavali situaciju u BiH), terorizam i ratni zločini (veoma je aktuelno tokom septembra bilo svjedočenje nekadašnjeg muđzahedina Ali Hamada u sudskom procesu protiv Rasima Delića, što je izazvalo različite reakcije, pogotovo u analiziranim medijima), dok su tekstovi o NATO, EU, Partnerstvu za mir bili prava rijetkost.

Da vidimo kako su o temama bezbednosti u kontekstu euro-atlantskih integracija izvještavali monitorisani mediji:

“BHTV 1“ Vijesti u 19

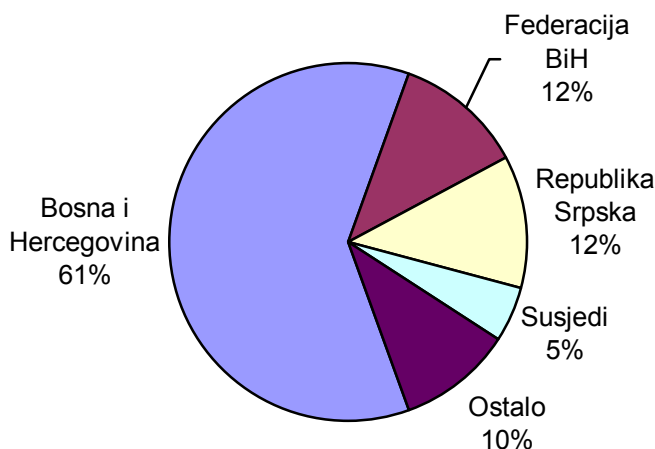
Za razliku od Federalne televizije koja je u monitorisanom periodu imala 75 objava i RTRS-a koji je imao 80, BHTV 1 imao je manje objava, njih 51. Prilozi su rijetko imali uklon, bilo pozitivan ili negativan, a pazilo se na etničku izbalansiranost u izboru sagovornika. To se može objasniti činjenicom da je BHTV ipak državni emiter, ali nacionalni ključ ne bi smeo biti profesionalni kriterij.

BHTV 1 - forma

Od 51 objave u “Vijestima“, 37 je bilo u formi autorskog priloga novinara, a 12 u formi pročitane vijesti sa pokrivanjem slikom ili grafikom. Dvije objave koje se nalaze u rubrici “ostalo“ odnose se na vijesti koje je pročitao voditelj/voditeljka, a koje su imale i dodatnu izjavu. Četrnaest objava nalaze se u rubrici “nepotpisano“, upravo zato što ih je pročitao voditelj/voditeljica vijesti, bez da je naznačeno koji je izvor.

BHTV1 - teritorija

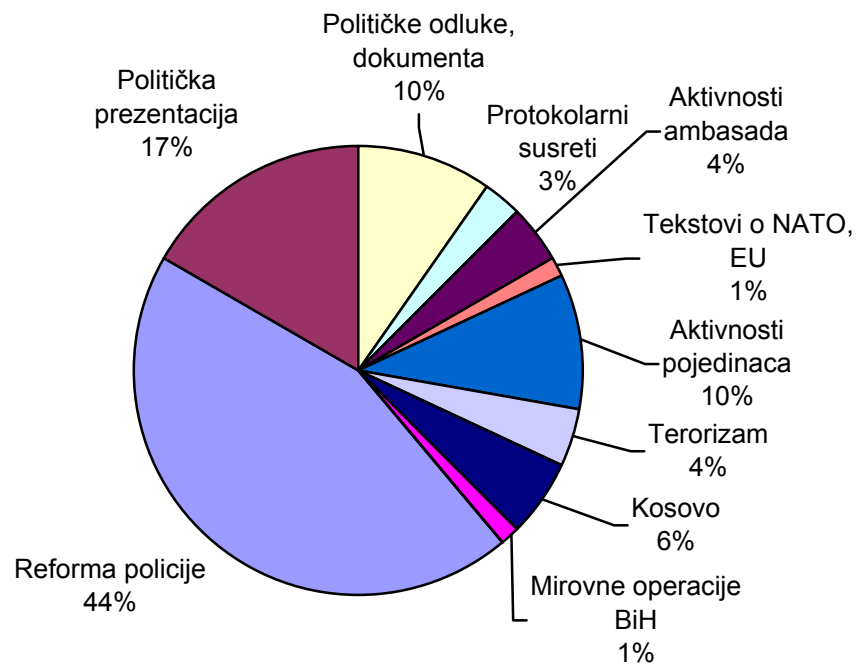

Većina objava odnosila se, kao i u drugim monitorisanim medijima, na reformu policije koja je apsolutno dominirala medijskim prostorom. Čak se 32 objave odnose na reformu policije, od kojih ni

jedna nije imala pozitivan uklon, odnosno afirmativan pristup novinara. Ako nisu bili neutralni, onda su bili negativni.

Tako je 6. septembra objavljen prilog o Lajčakovom obraćanju Zastupničkom domu Parlamenta BiH, gdje je visoki predstavnik poručio zastupnicima: “integracija ili izolacija“. “Poručujem političarima da se uzdrže od praznih prijetnji i širenja straha i vrate izgradnji konsenzusa o tome kako planirati put u Europu“ rekao je tada Lajčak, na što je objavljena, između ostalih političara, i Dodikova reakcija: “Iluzija je da ćemo pristati na reformu u kojoj nema Republike Srpske“. Odgovor je imao i Haris Silajdžić, koji je Republiku Srpsku optužio za propast reforme policije. Negativan uklon novinarka u ovom prilogu očitava se kroz njeno kritiziranje političara, konstatacije da se “poznata priča i dalje nastavlja“, a na kraju ispaštaju građani. Desetak dana kasnije, 18. septembra, održan je sastanak eksperata o reformi policije, a novinarka prenosi stav koji su, kako kaže, političari iznijeli, već na ulazu: “ne očekujte uspjeh“. I dok sve stranke izjavljuju nezadovoljstvo ovim sastankom, na kojem se ništa značajno nije postiglo, HDZ BiH jedini izlazi zadovoljan. To je novinarka komentirala izjavom “kao da oni nisu bili na ovom sastanku“, jer jedini kažu da su “zadovoljni razgovorima i da su političari približili svoje stavove.“

BHTV 1 - kontekst

11. septembra, kada su Sjedinjene Američke Države obilježavale obljetnicu napada na Svjetski trgovački centar, Granična policija BiH pojačala je mjere sigurnosti na bh. aerodromima, zbog, kako su rekli, potencijalnih napada. Istog dana je britanski ambasador Metju Rajkroft održao sastanak sa dužnosnicima u Banja Luci, kojima je poručio da je “ovo zadnja šansa da se izbjegne izolacija“, a vanjskopolitički odbor Europske unije dao je potporu Lajčaku u naporima da se dođe do rješenja oko reforme policije.

Dan kasnije, 12. septembra, u pregledu vijesti iz svijeta nalazi se i prilog o Kosovu. Prenesen je sastanak Vojislava Koštunice i Havijera Solane, gdje je srbijanski premijer poručio da "Srbija nije prijetnja", a ako Kosovo proglasi jednostranu nezavisnost, može doći do prijetnje stabilnosti cijelom regionu. O Kosovu se ponovo govorilo 25. septembra kada je Kondoliza Rajs iznijela stav SAD-a da Kosovo treba da stekne nezavisnost iako se ne postigne dogovor sa Srbijom.

17. septembra "Vijesti" u 19 čaova BHT-a emituju prilog o izboru direktora SIPA-e. Novinar je došao i do pisma jednog od kandidata, koji navodi da je Komisija za izbor direktora bez osnova poništila prijave nekih kandidata. Nitko iz Komisije nije htio govoriti, a prenesen je i stav Ureda visokog predstavnika koji je poručio da "direktor mora biti profesionalac te da nacionalna pripadnost ne smije biti primarni preduvjet", kako su špekulisale neke stranke.

Osim reforme policije, 20. septembra objavljen je prilog o oduzimanju državljanstava. Nikola Špirić objavio je da je uputio u parlamentarnu proceduru prijedlog Zakona o denacionalizaciji. Konkretno, traži se oduzimanje državljanstva od 613 lica, njih najviše iz Turske. Kako je objavljeno, najviše državljanstava je izdao MUP BiH i Konzulat BiH u Turskoj. Dan kasnije svečano je ispraćeno 36 vojnika, pripadnika 6. rotacije, u Irak. Ispratio ih je Selmo Cikotić, ministar odbrane BiH.

Kako se približava kraj mjeseca, tako se i intenzivira pokrivanje tema o reformi policije. Tako se 24. septembra objavljuje da od sljedeće runde pregovora zavisi da li će reforma policije doživjeti afirmaciju ili apsolutni krah. Saglasnost za sada postoji jedino u oblasti međunarodne policijske snage, a SDP kritikuje i tvrdi da slijedi nova drama. Kritiziraju se i stranke iz Republike Srpske, a HDZ tvrdi da je ograničen u djelovanju.

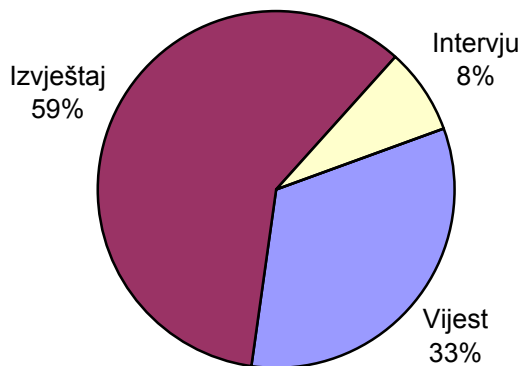
Lajčak je 26. septembra otputovao u Banja Luku, gdje se obratio poslanicima Narodne skupštine RS, i ponovio da će građani trpjeti zbog nedogovora, te da će se europski principi tumačiti u Briselu, a ne u Sarajevu. "Dozvolite mi da vas podsjetim da je ova Skupština usvojila tri europska principa kao osnovu za provođenje policijske reforme, ali ja do sada nisam video nijedan prijedlog iz RS koji je usklađen sa njima, uključujući i Zakon koji su poslanici NS RS uputili u Parlamentarnu skupštinu BiH", rekao je Lajčak. O reformi policije istog se dana razgovaralo i na Federalnoj razini. Poslanici Stranke za BiH i SDA iz federalnog Parlamenta kritikovali Lajčakov prijedlog, a predstavnici oba HDZ-a ga prihvatili, uz argument "da je tri puta gori prijedlog mi bi ga prihvatili jer u pitanju je Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju". SDP u ovoj situaciji kritikuje vladajuću koaliciju. 28. septembra Tarik Sadović poništio je konkurs za direktora državne Agencije za istrage i zaštitu, što je uz ministrovu sliku u vijestima ilustrirano grafikom: "Direktor SIPA-e: Srbin ili Bošnjak?" Istog dana Haris Silajdžić i Milorad Dodik potpisali su Protokol o reformi policije, koji je idući dan (u vijestima 29.09.) dobio jako puno prostora. Neuobičajeno je da prilog traje tri i pol minute, koliko je posvećeno analizi Protokola sa stajališta političara, te analitičara. Međutim, zadnjeg dana septembra istekao je rok koji je međunarodna zajednica postavila za reformu policije, a do tada SNSD i Stranka za BiH nisu poslala pojašnjenja Protokola koje su tražili iz Ureda visokog predstavnika.

“Televizija Federacije BiH” (FTV)

Period: 1. – 30. septembar

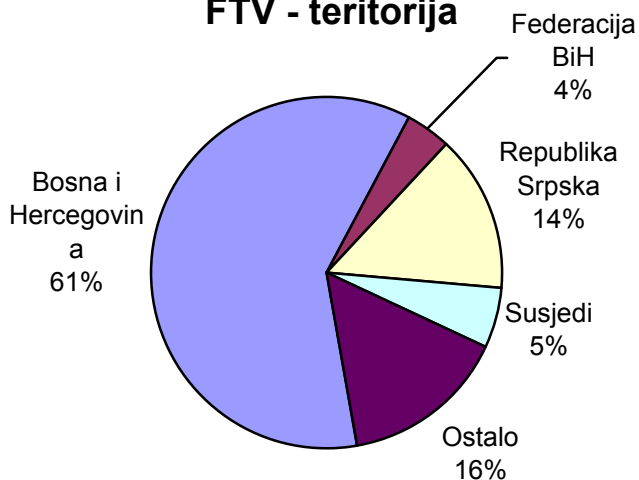
Televizija Federacija BiH je tokom septembra imala 76 objava na temu bezbjednosti. Najviše je zabilježeno priloga (45), a zatim i vijesti iz offa (25), dok su u šest navrata to bili intervjui ili fono izjave. Prilozi su uglavnom bili autentični, autori su bili novinari ove televizije (46 puta), u 25 slučajeva izvor su bile agencije ili saopštenja, jednom je preneti vijest iz drugih medija, dok su u 4 slučaja objave bile nepotpisane.

FTV - forma

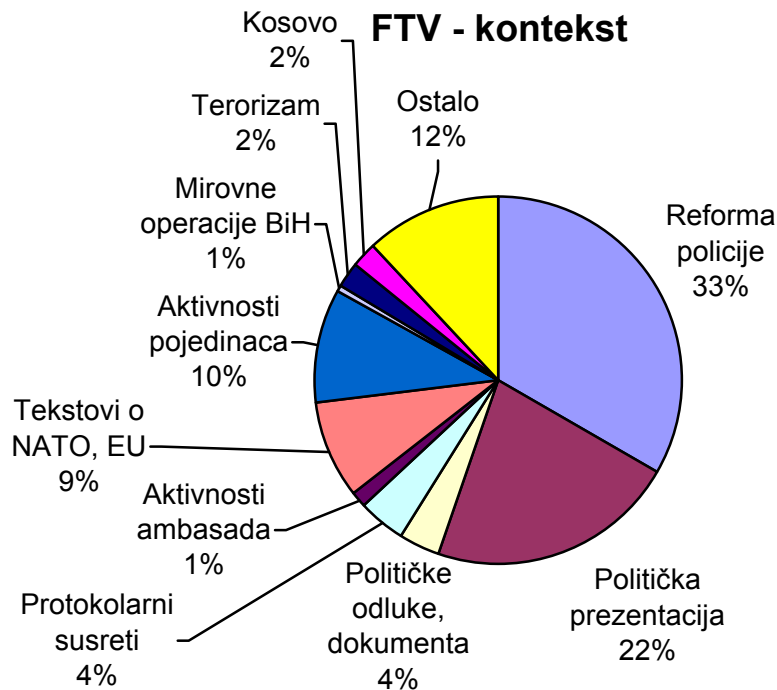

Najviše objava odnosilo se na teritoriju BiH u cjelini (55), na Republiku Srpsku trinaest a na Federaciju BiH svega četiri objave. O susjedima je izvještavano 5 puta, dok je 14 objava svrstano u kategoriju “ostalo”.

FTV - teritorija

Reforma policije je i na FTV bila najzastupljenija (47), dok je na drugom mjestu politička prezentacija (31) što ilustruje dominaciju politike i političkih odluka u sferi bezbjednosti. Zabilježeno je 14 objava koje su tematizirale aktivnosti pojedinaca, 12 puta se izvještavalo o NATO, EU, Partnerstvu za mir, šest puta su to bili protokolarni susreti a pet puta političke odluke i specifična dokumenta.

Na zajedničkoj konvenciji SDA i SBiH bio je prisutan i efencija Cerić, koji je za televiziju izjavio kako je on samo “pasivni posmatrač”.

Kritike domaćim političarima uputio je Miroslav Lajčak sa govornice Zastupničkom doma Parlamenta BiH, a prenijela je između ostalog i FTV (6. septembar). FTV je prenijela i dio razgovora Lajčaka sa Havijerom Solanom u Briselu oko situacije i reformi u BiH (9. septembar).

U kontekstu potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a gdje je dogovor o reformi policije glavni uslov, poslanicima Parlamentarne skupštine obratio se i Osman Topčagić, direktor Direkcije za evropske integracije BiH (18. septembar).

Zbog sve zategnutije političke situacije, i opšte nestabilnosti koja vlada u BiH, a sve u vezi sa neuspješnim tijekom pregovora o reformi policije, slovenački IFIMES (Međunarodni institut za Bliski Istok i Balkan), nagovještava kako “Dodik i Silajdžić mogu biti smijenjeni” (25. septembar).

Visoki predstavnik se obratio 26. septembra poslanicima Narodne skupštine RS-a, a to je prenijela FTV. Istoga dana novinari FTV-a izvještavali su sa susreta eksperata oko reforme policije, kao i iz Federalnog parlamenta gdje je bilo riječi o reformi.

U izdanju od 28. septembra zabilježen je najveći broj priloga koji se bavio reformom policije – Dodik i Silajdžić potpisali Protokol, glasi udarna vijest, zatim slijede reakcije iz SDA, SDP-a, HDZ-a i HDZ 1990, SDS-a. Slijedi vijest kako je propala i peta runda ekspertskih pregovora o reformi policije, a FTV objavljuje i poruku Olija Rena kako je “Sporazum o reformi policije važan za BiH i EU”. “Vrući policijski vikend”, najava je izdanja vijesti od 29. septembra, gdje se veći dio emisije bavi reakcijama na potpisani Protokol Silajdžić/Dodik. “Potpisan je policijski Dejton”, izjavio je Zlatko Lagumdžija iz SDP-a, “Svako čuva svoje kriminalce”, rekao je Sulejman Tihić iz SDA, OHR traži dodatna pojašnjenja što Milorad Dodik, premijer RS, odbija uz konstataciju kako “više nikakve protokole neće potpisivati”. Emisija se završava prilogom u kojem je napravljena retrospektiva pregovora o policije u posljednje dvije godine.

Da BiH nije bezbjedna svjedoči i primer od 15. septembra, kada je u izdanju FTV-a, objavljen prilog o tome kako “BiH nema dovoljno efikasne institucije za borbu protiv organizovanog i najtežih oblika kriminala”, što je osnovna poruka u istraživanju koje je sproveo Centar za humanu politiku iz Banja Luke.

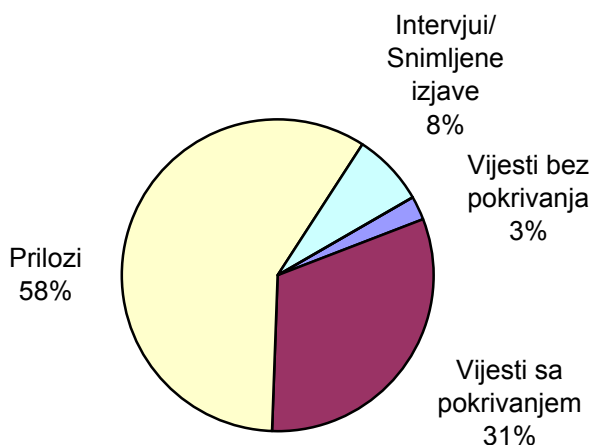
U izdanju od 24. septembra, koje je vodila Duška Jurišić gost emisije bio je Tarik Sadović, ministar sigurnosti BiH, koji je tih dana posjetio Trebinje zbog učestalih incidenata (bacanje bombe na pritvatnu kuću, mokrenje na džamiju...) koje je on prokomentarisao: “Takva djela ne smijemo tretirati kao narušavanje javnog reda i mira već kao raspirivanje rasne, etničke i religijske mržnje”. U vrlo neuvjerljivom nastupu, na pitanje Jurišiće zbog čega nije obišao i Bugojno gdje je također zabilježen incident, Sadović je to objasnio nekim obavezama, ali je i priznao da je, dok je to gledao na televiziji, “osjećao jednu vrstu slabosti”.

Početak septembra obilježila je i vojna vježba koju su trupe NATO-a obavile u BiH, a to je prenijela FTV 3. septembra.

“Televizija Republike Srpske“ (RTRS) Dnevnik, 19,30 h

Na temu bezbjednosti, unutrašnjih političkih previranja i negativnih implikacija po euro-atlantske integracije, “Dnevnik” RTRS-a u 19,30 časova, izvještavao je u 80 navrata. Najčešće su to bili prilozi koje je karakterisao više protokolarni karakter i pokrivanje dnevnog događaja. U veoma rijetkim prilikama primjećena je sopstvena inicijativa novinara da tematski i kreativno obrade neku od tema. Priloga je objavljeno 47, dok su agencijske vijesti ili razna saopštenja (uglavnom pokrivena slikom ili grafikom) na drugom mjestu sa 27 objava. U šest navrata objavljeni su intervjui ili telefonske izjave.

RTRS - novinarska forma

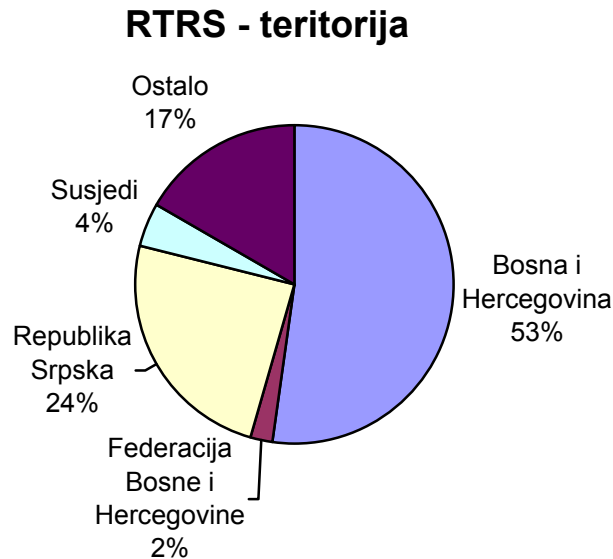

Objave su se uglavnom odnosile na BiH kao cjelinu (47), zatim na Republiku Srpsku (22), na zemlje iz ostataka svijeta (15), na susjede (4), dok su se na Federaciju BiH odnosila svega dva priloga, odnosno vijesti.

Ono što je karakteristika vijesti na RTRS-u, njihovog sadržaja, jeste apsolutna dominacija Milorada Dodika, premijera Republike Srpske, koji je po procjeni njihovih novinara najkompetetniji da komentariše sve aspekte politike i društvenih reformi, od privatizacije, stranačkih aktivnosti, reforme policije, unutar-političkih prepucavanja, pa čak i objave tragičnog događaja kao što je smrt predsjednika RS Milana Jelića. U izdanju “Dnevnika” od 11. septembra, Dodik se pojavljuje u četiri navrata – prvo komentariše činjenicu da u RS-u odluka o povećanju plate nije potpisana, zatim govori o saradnji RS i Srbije i izgradnji škole “Srbija” na Palama, u nastavku on odgovara na napade opozicije u RS-u o izgradnji buduće zgrade Vlade RS-a, i na kraju komentira najavljeni susret eksperata povodom reforme policije (iako on lično neće prisustvovati tom sastanku, već ministar unutrašnjih poslova RS-a, Stanislav Čađo). No, bilo je centralnih informativnih izdanja na RTRS-u kada se Dodik uopšte nije pojavljivao, primjeri su izdanja od 5. i 10. septembra.

U takvom kontekstu očigledne dominacije jedne političke stranke i njenog lidera, RTRS je izvještavao o temama koje su se odnosile na bezbjednosti, u unutrašnje-političkom tako i u šire, euro-atlantskom,

kontekstu. Sem jednog jedinog priloga, koji je objavljen 30. septembra, i koji kritikuje sve političare za odugovlačenje procesa reforme policije i utrošnju velike količine novca na silna “sijela, jela i pića”, koja su bila bez dogovora, niti jedan kritički uklon prema političarima iz RS nije zabilježen u kontekstu pregovora oko reforme policije. Uglavnom su se izvještaji svodili, ako ne na favorizovanje srpske strane, onda na ujednačeno davanje prostora svim stranama (Dodik, Silajdžić, Ivanić, Čović, Tihčić, Ljubić, Lagumdžija...), bez ikakvog komentara novinara ili voditelja.

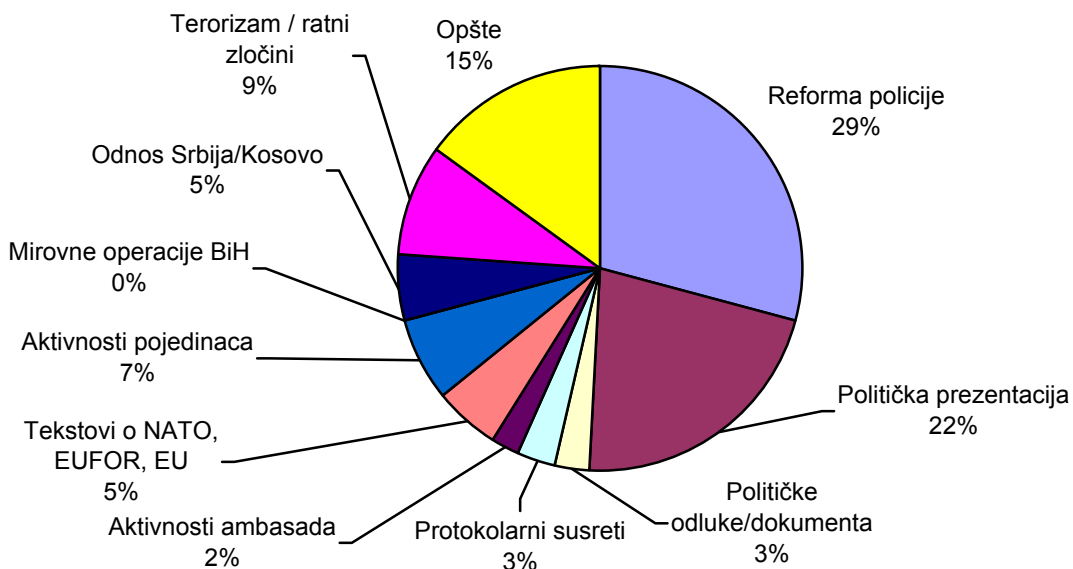
Pregovori političara i susreti eksperata, kao i aktivnosti OHR-a i Evropske unije oko reforme policije u BiH, bili su u fokusu izvještavanja RTRS-a, i čak je 39 objava bilo na taj način tematski konotirano. “Izolacija ili integracija”, izjava i svojevrsni ultimatum koji je visoki predstavnik stavio pred poslanike Parlamentarne Skupštine BiH, a prenosi je RTRS 6. septembra, otvorila je lavinu priloga na temu reforme. Nakon prvobitnog odbijanja Lajčakovog Prijedloga, 4. septembra u “Dnevniku” političari iz RS su poručili kako je Protokol o reformi policije dobra osnova za dalje pregovore. Dosta dobro je praćen i boravak Visokog predstavnika Miroslava Lajčaka u Briselu, gdje je govorio o reformi (prilozi u izdanjima od 9, 10, 11. septembra), da bi po povratku iz Brisela, 12. septembra Lajčak bio gost “Dnevnika” RTRS-a. Tada je poručio kako je “dogovor o reformi ulaznica za EU”, kako “bonske ovlasti nisu filozofija EU” i kako on “neće nametati rješenja ali će tražiti odgovornost”. 26. septembra “Dnevnik” prenosi obraćanja Lajčaka poslanicima Narodne skupštine RS-a povodom reforme policije, i istom izdanju, a povodom nemogućnosti da se nađe zajednički jezik između političara, visoki predstavnik EU za sigurnost Havijer Solana izjavljuje “kako je politička situacija u BiH sve gora, a EU je zabrinuta zbog toga”.

“Dodik i Silajdžić potpisali Protokol o reformi policije”, vijest je dana 28. septembra. Slijedi razgovor sa premijerom RS-a, uživo za RTRS- Dodik ponavlja svoje stavove iznešene još ranije, odbija mogućnost daljih razgovora o reformi, a na pitanje novinarkе šta će učiniti ukoliko iz OHR-a stigne zahtjev za daljna pojašnjenja potpisanog Protokola kaže: “Ništa, to je to!”. “Dnevnik” RTRS-a se naredna dva dana, 29. i 30. septembra, bavi analizom potpisanog dokumenta, reakcijama drugih stranaka, što su inače radili i svi mediji analizirani u ovom periodu.

U nekoliko navrata RTRS objavljuje i vrlo afirmativne priloge o policiji RS, koja bi u skladu sa Lajčakovim Prijedlogom o reformi policije, trebalo da bude ukinuta. Centri javne bezbjednosti Istočnog Sarajeva i Trebinja dobili su 49 novih policijaca, glasi vijest objavljena 17. septembra, gdje je opavljen i kratak razgovor sa jednom od rijektih polaznica, Alijetom Hodžić. U uspjesima MUP-a RS govori Stanislav Čađo (25. septembar), i tvrdi da se građani osjećaju sigurnijima, iako opozicija kritikuje rad MUP-a i brojna nerasvjetljena ubistva.

Aktivnostima raznih političkih stranaka i pojedinaca, uglavnom putem saopštenja i izjava posvećeno je 29 objava, i ovakve su aktivnosti svrstane u kategoriju “politička prezentacija”.

RTRS - kontekst

Aktivnosti pojedinih ministara ili odbornika (Sadović, Cikotić, Alkalaj...) koji se direktno ili indirektno bave reformom odbrane zabilježeni su 9 puta. U izdanju “Dnevnika” od 3. septembra ministar Tarik Sadović izjavio je “da 50 lica predstavlja prijetnju nacionalnoj bezbjednosti BiH”, i kako su ta “lica afro-azijskog porijekla” i “mogu se dovesti u vezu sa terorizmom”. “Dnevnik” slijedećeg dana nastavlja sa ovom temom, a Sadović u svojoj izjavi pojašnjava kako “među 50-ak ljudi koji su prijetnja BiH ima špijuna i trgovaca ljudima”. Slijedi prilog o “ilegalcima” u BiH koji se nadovezuje na prethodnu objavu.

Budući status Kosova, u kontekstu regionalne sigurnosti i budućih dobrosusjedskih odnosa, razmatran je kroz 7 priloga objavljenih u “Dnevniku” RTRS-a. “Proglašenje nezavisnosti Kosova moglo bi otvoriti Pandorinu kutiju sigurnosnih problema na Balkanu”, javlja New York Times, a prenosi RTRS, i citira izjavu Vuka Jeremića, ministra inostranih poslova Srbije, kako “Srbija ne prijeti”! U EU su odbili svaku mogućnost podjele Kosova na čemu insistira Srbija, prenosi RTRS 7. septembra. Slijedećeg dana objavljuju novu vijest: “Od rješenja budućeg statusa Kosova strahuju mnoge države”, a kao primjer navode se Kipar, Španija, Mađarska... U izdanju od 9. septembra: “Pitanje Kosova može razjediniti EU”. 15. septembra RTRS prenosi Koštuničin poziv strankama u Srbiji na konsenzus u

stavovima oko Kosova kako bi se “spriječili albanski separatisti i eventualno nasilje”. “Samo nezavisno Kosovo može doprinjeti stabilnosti u regionu”, kaže Kondoliza Rajs, a prenosi RTRS 25. septembra.

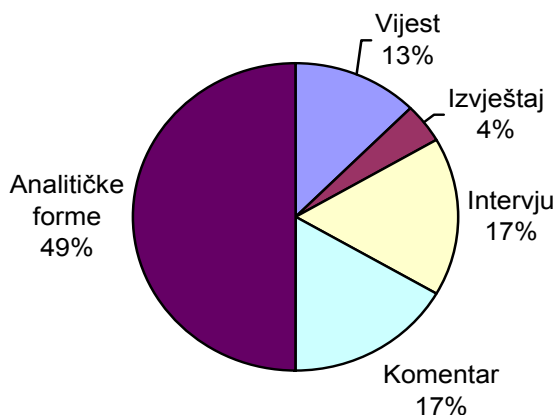
Tekstovi o Partnerstvu za mir, NATO-u, EU integracijama bili su rijetki, i svega je 7 puta o njima nešto objavljeno. U nekoliko navrata (7. i 17. septembra), prilozi su se bavili odabirom, kasnije i poništavanjem, konkursa za direktora SIPA-e.

Dvanaest puta objave su bile konotirane suđenjem za ratne zločine i terorizmom. Počelo je svjedočenjem mudžahedina-pokajnika, Alija Hamada u procesu protiv Rasima Delića (7. i 8. septembar), gdje svjedok tvrdi da su mudžahedini bili deo Armije BiH iako su naređenja primali od svojih vođa. U izdanju “Dnevnika” od 13. septembra objavljen je snimak na kojem Delić u obraćanju mudžahedinima govori kako je “njihova pomoć neophodna sve dok islam ne pobjedi na ovom svijetu”. U razgovoru za “Dnevnik” RTRS-a od 15. septembra Olga Kavran, glasnogovornica tužiteljstva u Hagu, kaže da će snimak biti upotrebljen kao dokaz da su mudžahedini bili deo Armije BiH. Dva dana kasnije RTRS objavljuje nove snimke na kojima se vide i Alija Izetbegović ali i novi zločini mudžahedina nad srpskim i hrvatskim vojnicima, i tvrdi se da su oni držali kurseve iz vjere vojnicima Armije BiH.

“Dani“, Sarajevo

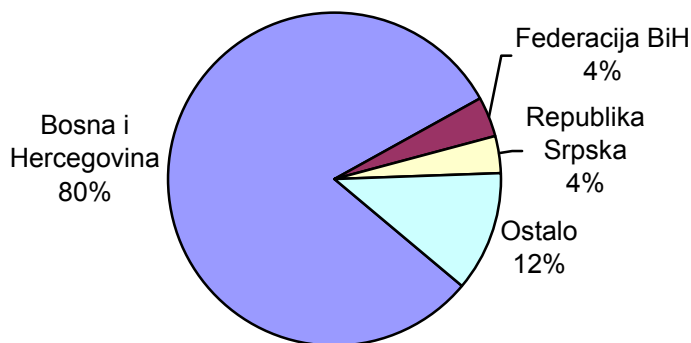
Analizirano je šest izdanja sarajevskog magazina “Dani“, od 31. avgusta, 7, 14, 21 i 28. septembra, i 5. oktobra. Temama sigurnosti, domaće i regionalne, u kontekstu euro-atlantskih integracija politički magazin “Dani“ posvetio je dosta pažnje. U šest analiziranih brojeva – od 31. avgusta, 7, 14, 21. i 28. septembra, i 5. oktobra – objavljena su 24 teksta, od čega čak osam dužih, analitičkih, formi. Objavljena su četiri intervjua, četiri komentara, tri vijesti i svega jedan izvještaj.

Dani - forma

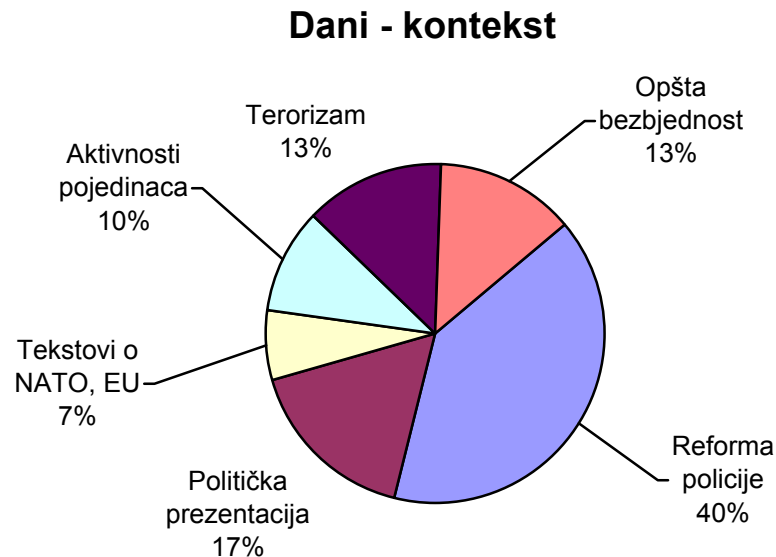
Po broju tekstova prednjačila je Vildana Selimbegović, sa šest, od kojih su polovica bili uvodnici, slijede Senad Pećanin i Esad Hećimović sa po tri. Gotovo svi tekstovi, njih 21, odnosili su se na Bosnu i Hercegovinu u cjelini, po jedan na Federaciju BiH i Republiku Srpsku, a tri su se odnosila na zemlje iz ostataka svijeta.

Dani - teritorija

Najčešće je ovaj nedjeljnik pisao o reformi policije, 12 puta, sa tim da je u šest slučajeva zabilježen negativan, odnosno kritički, odnos prema akterima ovoga procesa, političarima ili međunarodnoj zajednici. Slijedi politička prezentacija sa 5 objava, od čega su tri bile sa negativnim uklonom, o

terorizmu i ratnim zločinima pisano je četiri puta, zatim slijede aktivnosti pojedinaca (ministara, ambasadora...) sa 3 objave.

“Dani“ su o reformi policije posvetili tačno polovinu objavljenih tekstova – 12. O ovom neuspjelom i ispolitiziranom procesu pisali su sa dosta kompetentnosti i kritičkog uklona prema svim stranama, učesnicima, proces-političarima i predstavnicima međunarodne zajednice. Jedina stvar koja bi se mogla nazvati diskutabilnom, i neprofesionalnom, jeste davanje prostora jednoj od političkih opcija, u broju od 7. septembra, kada je tekst Damira Arnauta, savjetnika Harisa Silajdžića, objavljen na čak tri strane. “Tri evropska principa ili Lajčakova neprincipijelnost“ naslov je teksta koji je napisan vrlo stručno i koji je argumentovan na prihvatljiv način, no pitanje koje nalaže profesija glasi: zašto su “Dani“ objavili ekspertske objašnjenje Silajdžićevog odbijanja OHR-ovog prijedloga, a nisu imali eksperte iz SNSD-a, SDP-a, HDZ-a, i drugih stranaka.

U svim drugim slučajevima, “Dani“ su na vrlo kritičan način, uz obilje činjenica ali i insinucija (“izvori bliski ovima/onima...“, “javna tajna je...“) kritikovali prijedlog Visokog predstavnika, ali i reakciju, aktivnosti, ponašanje i izjave političkih struktura.

Upravo je broj od 7. septembra najtemeljitiije bio posvećen temi reformi policije. Uz tekst pomenutog eksperta, urednik “Dana“ je analizirao Lajčakov prijedlog, i zaključio kako je taj prijedlog objektivan, ali po “mjeri Dodika“. “Lajčakove tvrdnje da se radi o fer i izbalansiranom prijedlogu“, piše Senad Pećanin, “zaslužuju dodikovski odgovor: je li on stvarno misli da je polovina građana BiH retardirana? Svako sučeljavanje argumentima (odbio je razgovor za Dane, baš kao i Milorad Dodik) Lajčak izbjegava diskretno upućujući osporavatelje njegovog prijedloga na regionalni kontekst. Regionalni kontekst, naravno, znači rješenje za međunarodnu zajednicu puno važnijeg problema statusa Kosova, do kojeg bi se, u nekim varijantama, moglo doći na račun Bosne i Hercegovine“. “Dani“ u sklopu istog teksta donose retrospektivnu izjava različitih predstavnika međunarodne zajednice o reformi policije BiH.

U broju od 28. septembra, “Dani“ prenose dio Lajčakovog govora u Narodnoj skupštini Republike Srpske, i njegova upozorenja i kritike na račun poslanika ovog entitetskog tijela. “Da se iko iz

međunarodne zajednice u posljednjih 18 mjeseci na ovakav način obratio javnosti, vjerovatno ni Milorad Dodik ne bi tako brutalno zajahao BiH, niti bi politička i kriza međunacionalnih odnosa dosegla takve razmjere”, komentira i hvali Lajčakov pristup direktor i urednik magazina Senad Pećanin. U istom broju komentirajući situaciju u BiH, u intervjuu za “Dane”, predsjednik Helsinškog komiteta za ljudska prava BiH Srđan Dizdarević rekao je kako je “Haris Silajdžić prvi zlotvor BiH”.

Tragom najava da bi zbog apsurdnosti i odugovlačenja pregovora oko reforme policije u BiH, visoki predstavnik mogao smijeniti dvojicu “najkrivljih”, Milorada Dodika i Harisa Silajdžića, svoju analizu trenutne političke situacije je ponudio i Ivan Lovrenović u tekstu sa naslovom: “Perverzna slast autodestruktivnosti” (28. septembar). U istom broju objavljena je i anketa “Dana”, sa namjerom da se u Sarajevu i Banja Luci ispita šta građani misle o najavljenim smjenama. Rezultati su pokazali ono što se pretpostavljalo, a istaknuto je u naslovu: “Ne damo svoje nacionaliste”.

Za “Riječ u fokusu”, autor Mile Stojić, odabrao je riječ “policija”, i kako navodi u uvodnom pasusu “premda nerado citira sam sebe, upravo zbog stanja u kome se inzistira na apsurd, ovaj put prenosi što je o istoj temi pisao u Danima od 3. srpnja 2005. godine”. Dobra ilustracija toga kako su u periodu od dvije godine nije ništa uradilo i kako je zemlja zahvaljujući političarima stagnirala (5. oktobar, strana 9).

U intervjuu za “Dane”, predsjednik SDA Sulejman Tihić, između ostalog, govori i o razočaranju u Harisa Silajdžića nakon što se ovaj sastao sa Dodikom i potpisao zajednički prijedlog o reformi policije. On kaže kako je SDA “odbacila sporazum Silajdžić – Dodik kao neprihvatljiv zato što legalizira policiju Republike Srpske, u rad policije uvodi entitetsko i etničko glasanje, odustaje od popisa stanovništva iz '91. godine kao kriterija za popunu, ne predviđa Srebrenicu kao posebnu policijsku oblast, i zato što policijska struktura prati ustavnu što znači da lokalne policijske oblasti ne mogu prelaziti entitetske, odnosno kantonalne linije”, istakao kako su oni “spremni za Lajčakov plan” (5. oktobar).

U broju dana od 5. oktobra, novinar Eldin Hadžović, otkriva identitet osobe pod pseudonimom Hattab72, koji je Harisu Silajdžiću, Mustafi Ceriću i Sulejmanu Tihiću uputio “posljednje upozorenje”. U tekstu pod nazivom “Osvanut će crni Bajram”, novinar objašnjava ko je Hattab, koji su njegovi motivi da pošalje upozoravajući video zapis, i, na kraju, razloge zbog kojih se kaje što je u svojoj poruci bio možda i preoštar.

Govoreći o opštoj situaciji u BiH, a pozivajući se na istraživanje UNDP-a, Dani” donose tekst naslovljen: “Šta građani BiH misle o svojoj zemlji: Glas tihe većine”. Upitanici su odgovarali na različita pitanja, između ostalog na to da li bi napustili BiH, kakva je vaša samoidentifikacija – da li je primarno etnička ili je građanska, itd... (5. oktobar).

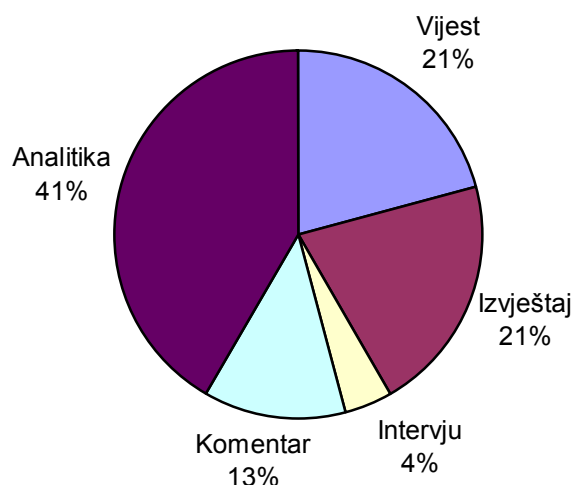
Sarajevo je posjetio i Majkl Hajden (Michael Hayden), što je bila prilika novinaru dana da predstavi njegov profil čitaocima ovog magazina. Hajden je na našim prostorima već boravio, u toku rata od 1993. do 1995., kao obavještajni šef američkih snaga. Iako se pravi razlog njegovog dolaska u Sarajevo nije znao, nagađalo se da je on došao razgovarati o istrazi “o bosanskoj epizodi dvojice otmičara aviona 11. septembra” (28. septembar).

I “Dani” se bave suđenjem Rasimu Deliću za ratne zločine i pominju svjedočenje Ali Hamada, bivšeg mudžahedina, koji tvrdi da je ova jedinica bila u sklopu Armije BiH (21. septembar).

“Slobodna Bosna“, Sarajevo

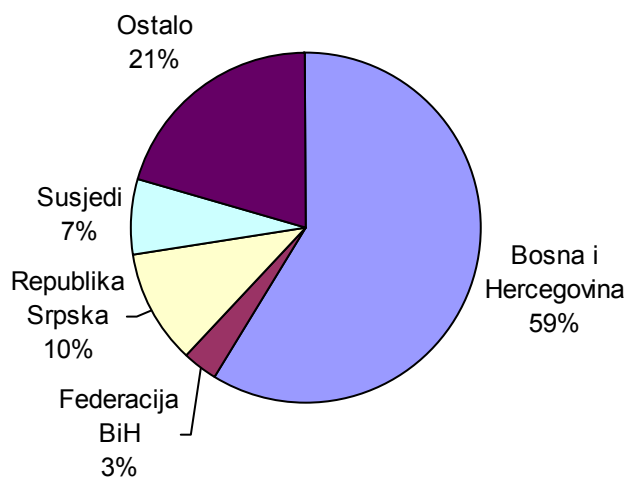
Sa dvadeset i četiri teksta u šest analiziranih brojeva “Slobodna Bosna“ spada među one medije koji su se ozbiljnije bavile problematikom bezbjednosti u kontekstu euro-atlantskih integracija. Iako slovi za list blago senzacionalističkog usmjerenja, bilo je nekoliko tekstova, pogotovo na temu reforme policije, koji su svojim pristupom i obiljem informacija spadali među najkvalitetnije tokom analiziranog perioda.

Slobodna Bosna - forma

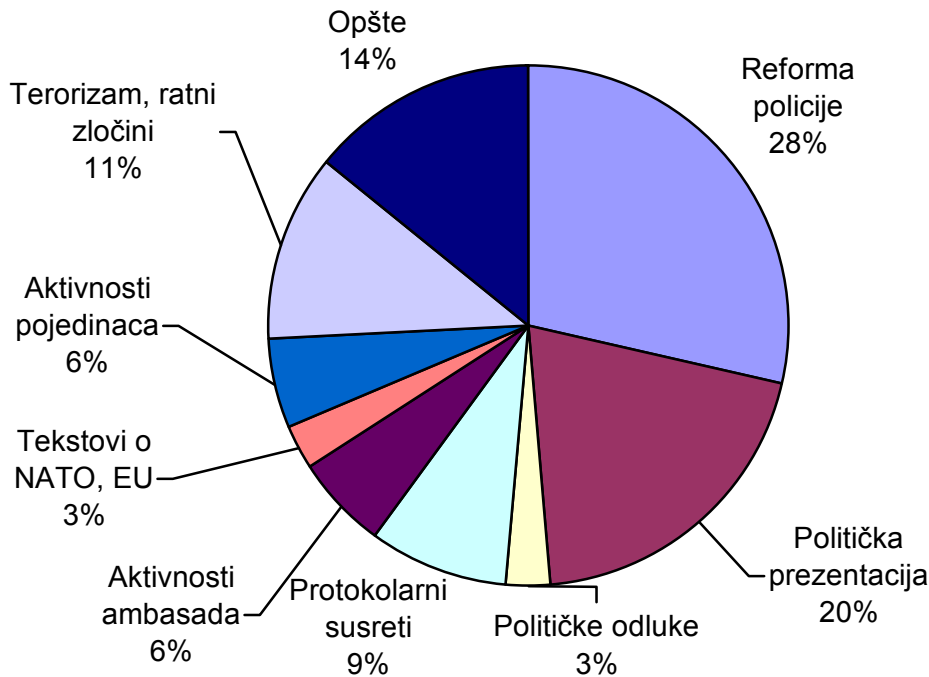
Od 24 objavljena teksta, 10 je bilo analitičkog karaktera, objavljeno je po pet vijesti i izvještaja, tri komentara i jedan intervju. Šesnaest tekstova potpisano je imenom i prezimenom, četiri inicijalima, tri su nepotpisana, dok je jedan prenet iz drugih medija. Tekstovi su se najviše odnosili na državu BiH (17), zatim na ostatak svijeta (6), na Republiku Srpsku (3), susjede (2), dok se na Federaciju BiH odnosio samo jedan tekst.

Slobodna Bosna - teritorija

Reformu policije pokrivalo je nešto manje od pedeset posto tekstova (10), na političku prezentaciju odnosilo se sedam, terorizam je obrađivan u četiri teksta, dok su sve ostale teme podjednako, i u manjoj mjeri, bile zastupljene.

Slobodna Bosna - kontekst

Ovo je nedjeljnik koji i ozbiljne političke komentare i analize voli “začiniti“ blagom dozom senzacije i ekskluzivnosti, ponekad objavljujući i poluprovjerene informacije. Primjere možemo naći u nekoliko objavljenih tekstova. “Miloradu Dodiku Lajčakov prijedlog reforme policije postao je prihvatljiv tek kada je dobio signal da ima i rusku podršku“ (vijest objavljena 6. septembra). Povodom dolaska direktora CIA-e u Sarajevo, “Slobodna Bosna“ izvještava: “Direktor CIA-e Majkl Hajden nije se želio sastati sa Tarikom Sadovićem“, javlja ovaj sedmičnik u broju od 27. septembra. U tekstu se nabrajaju svi oni sa kojima se Hajden sastao u rezidenciji “Konak“, uz poseban naglasak da se na listi gostiju nisu našli državni ministar sigurnosti Tarik Sadović, te v.d. direktora Agencije za istrage i zaštitu Sead Lisak. Iako su sadržaji razgovora bili tajni, “Bosna“ ističe kako se Hajden “navodno zanimao za mjere koje bh. policijske i obavještajne službe poduzimaju u borbi protiv terorizma i organiziranog kriminala. Za razliku od “Bosne“, konkurentski “Dani“ donose jedan analitički profil CIA-inog direktora, bez ikakvih senzacionalističkih navoda.

“Reforma policije za početnike“, naslov je teksta na četiri strane, objavljenog u broju od 6. septembra, u kojem novinar ovog lista objašnjava šta je suština tog procesa, kakav je sadržaj Lajčakovog prijedloga, kakve je kompromise sa predstavnicima konstitutivnih naroda visoki predstavnik pravio, i šta su osnovni razlozi za odbijanje Lajčakovog prijedloga. Uz glavni tekst, “Bosna“ donosi i pikanterije sa sastanka bošnjačkih političara, intelektualaca i vjerskih lidera u hotelu “Radon Plaza“, kao i pohvalu za Božu Ljubića, lidera HDZ 1990, koji je jedini od svih političara konsultirao policijske eksperte prije

nego što je izašao u javnost sa svojim stavovima. U istom broju objavljen je i intervju sa Miroslavom Lajčakom koji ističe kako ga “brine što Evropa nije važna političarima u BiH”.

U izdanju od 27. septembra, novinarka “Slobodne Bosne“ Danka Savić nagada šta sve vodeće političare u BiH očekuje ukoliko se ne dogovore oko reforme policije. “Ako reforma propadne, Silajdžić i Dodik, za početak, ostaju bez pasoša“, ističe se u tekstu. Uz to, političke partije biće i finansijski kažnjene, što uključuje i “potpunu blokadu žiro-računa i zabranu finansiranja iz budžeta“. Smjena lidera, prije svega Dodika i Silajdžića, navodi se kao treći korak.

U anketi “Slobodne Bosne“ PRO ET CONTRA u dva navrata su se pitanja direktno ili indirektno odnosila na reformu policije i ulogu domaćih političara u tom procesu. “Mislite li da će Silajdžić i Dodik pokleknuti pred prijetnjama Miroslava Lajčaka i međunarodne zajednice?“, pitanje je mini-ankete “Slobodne Bosne“ u broju od 27. septembra, u kojoj većina upitanika odgovara sa “NE“. Dok su na pitanje “Smatrate li da je potpisivanjem Protokola o reformi policije Milorad Dodik nadmudrio Harisa Silajdžića?“, anketirani tri puta odgovorili sa “DA“, dva puta sa “NE“, dok je jedan bio neodlučan (3. oktobar).

Tekst koji se bavi izborima novog direktora SIPA-e, “Bosna“ objavljuje u broju od 20. septembra. Kako je istaknuto u podnaslovu, “u pozadini sudbinskih pregovora o reformi policije posljednjih se nedjelja odvijao težak proces izbora novog direktora najvažnije državne policijske agencije – SIPA-e“, a autorica teksta “otkriva zašto se na prilično dramatičan način u cijeli slučaj umiješao ambasador SAD-a u našoj zemlji Daglas Meklhejni na kraju svoga mandata“.

Svjedočenje “presuđenog teroriste, bivšeg zapovjednika odreda El mudžahid Ali Ahmada Ali Hamada, veterana Al Quaide, dramatično je iskomplikiralo sudski proces protiv Rasima Delića“, a zaintrigiralo i novinare “Slobodne Bosne“ da tome posvete tekst 13. septembra. O zločinima u Vozući “Bosna“ je pisala još 2001. godine i u okviru ovoga teksta prenosi se pismo Alije Izetbegovića Redakciji povodom tadašnjih natpisa.

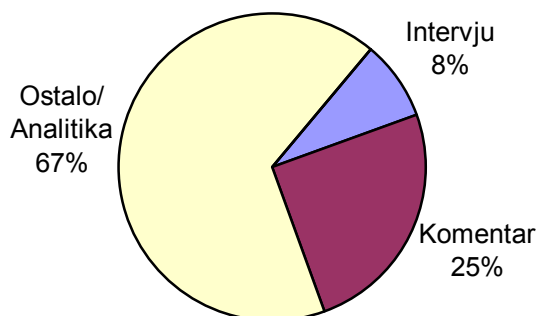
U svom specijalnom bloku posvećenom aktuelnostima u EU, “Evropa odmah“, 27. septembra je objavljen tekst koji se bavi sigurnosnim aspektima EU, a naslov je: “U strahu da nova istočna granica EU neće biti dovoljno sigurna, Austrija je najavila nastavak kontrole granica prema državama srednje Evrope“, tekst u redovnoj rubrici o EU.

“Novi reporter“, Banja Luka

U toku monitorisanog perioda, analizirano je šest izdanja banjalučkog magazina “Novi reporter“, i to od 29. avgusta, 5, 12, 19. i 26. septembra, i od 3. oktobra.

Utisak je, na osnovu broja objava (12), da je “Novi reporter“ u odnosu na druga dva analizirana sedmičnika manje bio posvećen temama bezbjednosti i euro-atlantskih integracija. No, tek činjenica da je osam objava imalo elemente analitike dovoljno oslikava pristup najčitanijeg banjalučkog političkog magazina.

Novi reporter - forma

U dvanaest analiziranih tekstova nije zabilježena niti jedna tema koja je po broju objava dominirala. Naime, sve su teme bile podjednako zastupljene – reforma policije i terorizam po 3 puta, dok je politička prezentacija bila zabilježena dva puta. Devet tekstova odosilo se na Bosnu i Hercegovinu u cjelini, četiri na ostale zemlje, dok su se dva teksta odnosila na susjedstvo.

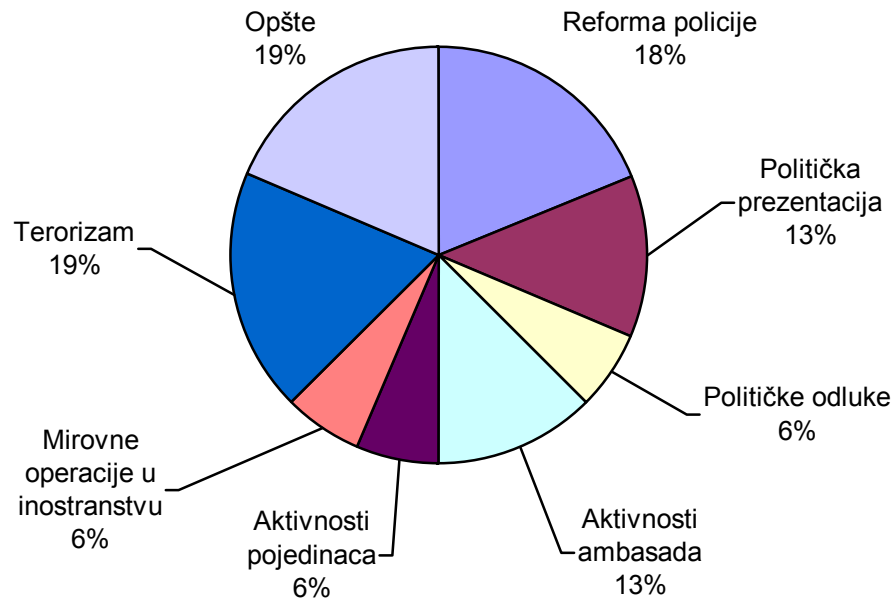
Novinar ovog sedmičnika Saša Bižić sa vidno negativnim ukonom piše o oproštajnoj večeri odlazećeg američkog ambasadora Daglase Meklhejnija, i smatra skandaloznom i stupidarnom njegovu odluku da otpjeva strofu svojeg prijedloga za tekst himne BiH. U svojoj kritici ovaj se novinar nije libio ni korištenja “slobodnijih izraza“, tako je napisao za Meklhejnija slijedeće: “Suptilni diplomata sa manirima stočara nije, poput gazde iz Ovalnog kabineta, progutao šaku pereca sa ambicijom da se udavi. Smislio je inventivniji plan“. I onda slijedi opis Meklhejnijevog čina i kritika riječi koje potpisuje glumac Josip Pejaković. U daljem tekstu novinar ne šteti ni lidera IZ BiH Mustafu Cerića, “čuvenog mislioca patološke provenijencije“, Harisa, Silajdžića, Sulejmana Tihića, a sve u kontekstu nesređenih političkih prilika i nepostojanja dogovora oko reforme policije.

“Retoričke podvale“, naslov je teksta u kojem novinar analizira tekst Lajčakovog Prijedloga o reformi policije. U analizi konsultuje pravne stručnjake, Petra Kunića i Mileta Dimčića, koji tvrde kako Lajčakov prijedlog nije prihvatljiv i kako on krši Ustav (19. septembar).

U svom komentaru “Diznilend“, urednik “Novog reportera“ opisuje političku situaciju u kontekstu podjeljenosti i nemogućnosti da se nađe zajednički jezik oko reforme policije. Vidan je negativan uklon prema bošnjačkim političarima, prije svega prema Harisu Silajdžiću, ali i prema predstavnicima međunarodne zajednice, Rafiju Gregorijanu iz OHR-a, i odlazećem ambasadoru SAD. Tako Gajić piše

kako “ponašanje stranaka očigledno nije fer i korektno prema odlazećem ambasadoru SAD Daglasu Meklhejniju, jer kao ljubitelj dobrog muškog društva nije dobio priliku da se još jednom druži sa političkim prvacima u beskrajnim seansama u zatvorenim prostorijama, gde je pušenje zabranjeno isključivo ukoliko proizvodi dim. U ostalim slučajevima je dozvoljeno“ (5. septembar).

Novi reporter - kontekst

O pukotinama i nesavršenosti UN-ovog plana za Kosovo, piše Alan J. Kuperman, asistent profesora na Univerzitetu Teksas u Ostinu i koautor knjige “Kockanje sa humanitarnim intervencijama“. On kritikuje odnos zapadnih zemalja prema Balkanu, kako u trenutku raspada Jugoslavije, tako i danas kada je pitanje nezavisnosti Kosova, bar za SAD, već rješeno pitanje (12. septembar).

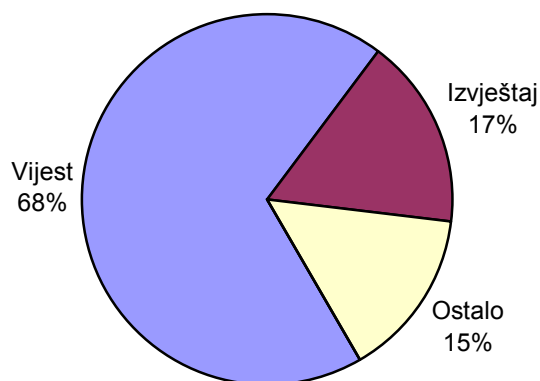
O tome kako je iz Bosne i Hercegovine izvoženo oružje za Irak, koji su kasnije koristili i talibani, “Novi reporter“ piše 19. septembra, a u tekstu se tvrdi da je sve to rađeno na inicijativu Sjedinjenih Američkih Država.

“AS“, dnevni list

Period: 1. – 30. septembar

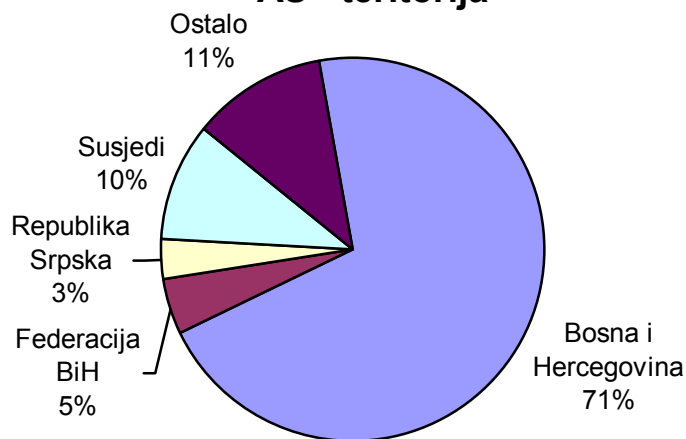
“As“ je u svom stilu – kratko, precizno i podosta površno – u toku monitorisanog perioda izvještavao o temama vezanim za bezbjednost u kontekstu euro-atlantskih integracija. Od ukupno 54 novinarske objave, o ovim temama najčešće se pisalo u formi vijesti (37) i izvještaja (9), dok je osam objava svrstano u kategoriju “ostalo“. Nije zabilježen nijedan intervju, niti komentar.

AS - forma

Najčešći izvor informacija za objavljene priloge o bezbjednosti bile su agencije (23 puta), od toga najčešće Fena (12), nešto manje Onasa (3) i Srna (2). Niti jedan prilog nije potpisan imenom i prezimenom, dok je inicijalima potpisano 9 priloga, a čak 18 je nepotpisano. Ove činjenice u dovoljnoj mjeri ilustruju pristup i autentičnost priloga objavljenih u ovom listu. Najviše tekstova odnosilo se na Bosnu i Hercegovinu u cjelini (43), na Federaciju BiH odnosila su se 3 na Republiku Srpsku 2 teksta.

AS - teritorija

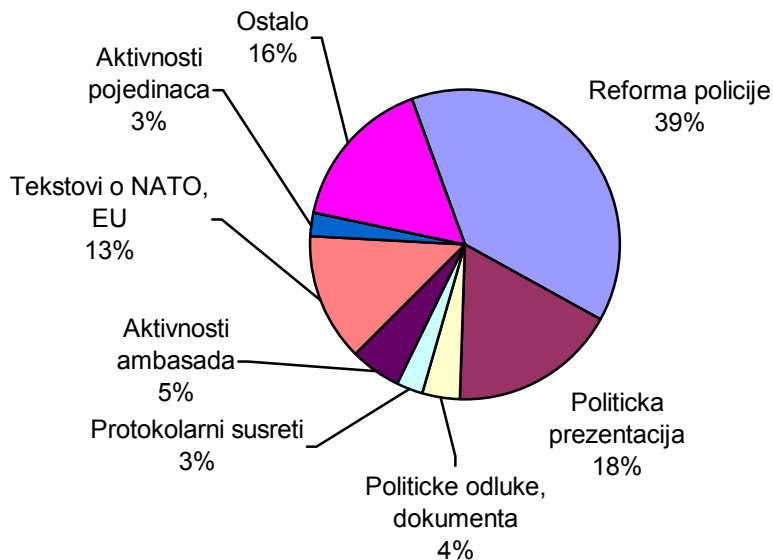

Dominacija tekstova posvećenim procesu i pregovorima o reformi policije bili su i kod "As"-a u većini (29), a slijedi politička prezentacija (13) koja se u značajnoj mjeri također poklapala sa policijskom reformom. Uz klasične i kratke vijesti o neuspjelim sastancima eksperata i maratonskim razgovorima o reformi policije, "As" donosi i nekoliko drugačijih vijesti koje opet imaju vezu sa reformom i trenutnim ustrojem policije. "U istočnoj Bosni do sada ubijena 164 povratnika", piše "As" 21. septembra. Kako za ove novine tvrde "Majke enklave Srebrenica i Žepa" samo su dva ubistva rasvetljena. "Bilo je ubistava snajperom, nožem, podmetnutim bombama: jednom je povratnica u svom dvorištu stala na minu", tvrde sugovornice. Naravno sve se dešava na teritoriji RS-a, a za rasvetljavanje slučajave zadužena je policija ovog entiteta.

Čak deset tekstova je zabilježeno na temu NATO ili EU. "Budućnost BiH i Hrvatske je u EU i NATO", izjavio je Igor Crnadak, zamjenik ministra odbrane BiH (5. septembar). "Ulazak u NATO donosi milione", javlja "As" 8. septembra, na stranicama 16 i 17, navodeći pozitivan primjer Hrvatske kojoj će "model kolektivne odbrane NATO-a uštedjeti gotovo tri milijarde dolara". U istom tekstu se navodi i primjer Rumunije u kojoj su, nakon ulaska u NATO, strane investicije skočile za 141 posto. 6. septembra "As" prenosi prijedlog Vojislava Koštunice da se iz prezentacionog materijala Srbije izbac sintagma "euro-atlantske integracije".

Komentarišući izjavu Milorada Dodika da će jednostranim priznavanjem nezavisnosti i priznavanjem Kosova od strane drugih država "nastati problem BiH i njene unutrašnje strukture", reagovali su poslanici iz redova drugih naroda u broju od 24. septembra. Dok Mladena Ivankovića Dodikova izjava nije previše uznemirila, dotle je Šemsudin Mehmedović njegovu priču nazvao "potpuno nerealnom". "Svi smo mi taoci Dodikove politike dok ne potpišemo Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju, jer nakon potpisivanja BiH će imati ugovor sa EU. Dodik zbog toga opstruira reformu policije i to mu je zadnja šansa za ovakve priče", rekao je Anto Čolak, potpredsjednik HSS-a.

AS - kontekst

U kontekstu sve napetije situacije oko budućeg statusa Kosova, iz Srbije poručuju: “Rat na Kosovu ne treba nikome“ (17. septembar). U broju od 26. septembra, novine prenose izjavu Kondolize Rajs kako “Evropa mora priznati nezavisnost Kosova“.

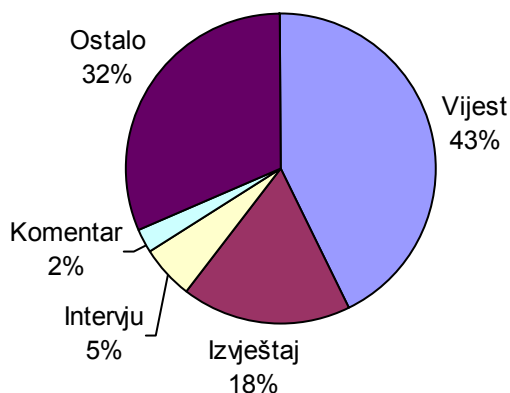
U “As“-u su objavljene i dvije zanimljive ankete. Prvoj, od 25. septembra, povod je bila izjava Rafi Gregorijana, prvog zamjenika Visokog predstavnika u BiH, kako “Amerika nikada neće napustiti BiH i da će sve učiniti da BiH opstane“. Pitanje za narod glasilo je: “Vjerujete li da su SAD spremne učiniti odlučne korake za očuvanje BiH“, a odgovori dvadesetak ispitanih sažeti su u naslovu: “Tuđa ruka svraba ne češe“. Još jedna anketa objavljena je u dvobroju od 29.-30. septembra, u upitani su odgovarali na pitanje: “Mislite li da će se do 30. septembra postići dogovor o reformi policije“? Odgovori nisu ni malo zračili optimizmom, naslov to pokazuje: “Naši političari se za dva dana ne mogu dogovoriti ni šta će večerati“.

“Dnevni avaz”

Period: 1. – 30. septembar

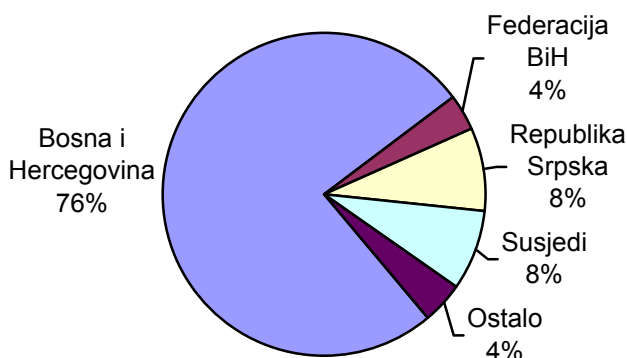
“Dnevni avaz” ima najveći broj tekstova, ukupno 164, koji se svrstavaju u monitorisane kategorije. Reforma policije ubjedljivo je najzastupljenija tema, kojoj je u periodu monitoringa posvećeno 100 tekstova. Od toga, većina tekstova imala je neutralan ukлон, pet je sa pozitivnim stavom pristupilo ovom problemu, a sedam tekstova imalo je negativan ukлон. Avaz je najviše objavio vijesti, njih 70, potom slijede forme koje spadaju u rubriku “ostalo”. To su u najvećoj mjeri članci i proširene vijesti.

Dnevni avaz - forma

Četiri teksta bila su komentar urednika na političku situaciju. U broju od 1. septembra dr. Sead Avdić komentira policijsku reformu, te smatra da se “policijskom strukturom kakvu predlaže OHR podebljava ratna entitetska linija u multietničkoj državi koja ohrabruje one političke snage koje bi federalizacijom da krenu putem secesije i konačne podjele BiH”.

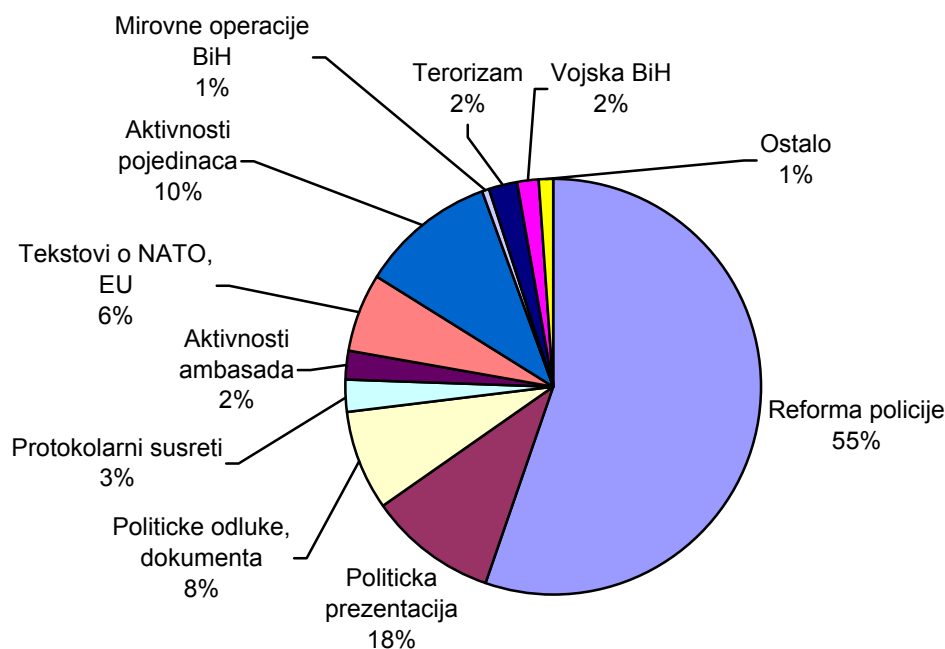
Dnevni avaz - teritorija

Avazov urednik razgovarao je sa visokim predstavnikom u BiH Miroslavom Lajčakom u broju od 2. septembra. U intervjuu pod naslovom “Znam šta su tri principa i ja sam taj koji ih tumači”, novinar zaključuje da Lajčaka “prsti svrbe da počne šamarati neodgovorne bh. Političare”. Lajčak govori o

prijedlogu reforme policije koji je sastavio, a u anterfileu uz tekst, koji je novinar naslovio “Ovo nije prosrpski prijedlog”, Lajčak odbija svoj prijedlog kvalifikovati kao prijedlog koji legalizira etničke policije. 6. septembra ponovno je posvećen veliki tekst Lajčaku, ali ne u formi intervjuja, gdje se u naslovu prenose riječi Visokog predstavnika koje je uputio Parlamentu BiH, “BiH je pred izborom: integracija ili izolacija”. Lajčak je tada upozorio da reformski procesi u BiH idu veoma loše. Novinarka Edina Sarač u Komentaru dana 11. septembra pod naslovom “Šta su pokazale akcije SIPA-e” komentira reformu policije, odnosno policiju Republike Srpske: “Počev od brojnih nerješениh ubistava povratnika koja se ne diraju iz čisto političkih razloga, do profesionalnih likvidacija osoba iz kriminalnog miljea koja im ne pada na pamet istraživati s obzirom da su članovi podzemlja RS, posebno onog u istočnom dijelu, blisko povezani s ljudima u policijskim uniformama, nerijetko visokopozicioniranim”. Novinarka iznosi i svoj stav da “famozna međuentitetska linija omogućava ubicama, silovateljima i mučiteljima da nesmetano šetaju od Foče do Banja Luke”. 27.09., razgovori o reformi policije još traju, a Avaz na trećoj stranici piše da “U Banjoj Luci stvari se nisu pomakle sa mrtve tačke”, što se odnosi na četvrtu rundu razgovora o reformi policije. Na samom kraju mjeseca, 29. septembra “Dodik i Silajdžić potpisali Protokol o reformi policije”, a potom su u tom i narednim brojevima analizirane reakcije na Sporazum, kao i analiza njegovog sadržaja.

Dnevni avaz - kontekst

U intervjuu za Onasu, reformu policije komentirao je američki ambasador u BiH, Daglas Meklheni. On smatra da “BiH treba imati jednu policiju, jedan policijski sistem te da bi pri formiranju takve strukture svi bili dobitnici”. Međutim, nastavlja Meklheni, energija se troši na međusobno sukobljavanje i konflikte, pa ne ostaje ništa što se može dati drugim institucijama kao što su NATO i EU. Avaz često ima senzacionalistički pristup temama, koje izdvaja kao “ekskluzivne”, pa je tako najavio i intervju sa ambasadorom na odlasku, Meklhejnijem, 11. septembra pod naslovom “Treći entitet znači podjelu BiH, a mi to nećemo dopustiti”. Meklhejni također komentira prebjege kriminalaca preko međuentitetske linije, za koje kaže da su “rutinska stvar”. Napominje da “onog trenutka kada ja odem,

a novi ambasador dođe, prioriteti SAD u BiH neće se promijeniti....Nećemo ostaviti BiH bez funkcionalne državne vlasti, izvan institucija u kojima smo mi...štaviše, ohrabrivat ćemo Amerikance da dolaze i ulažu u ovu zemlju.” Meklhejni je u svojim istupima izrazio zabrinutost zbog izbora direktora SIPA-e, pa je, kako prenosi ”Avaz” 14.09., uputio pismo Ministarstvu sigurnosti BiH u kojem je izrazio zabrinutost zbog toga što su, od prvobitno prijavljenih sedam kandidata za novog direktora SIPA-e, samo dvojica ostala u utrci za ovu funkciju. ”Avaz” i u ovom tekstu ističe svoju “ekskluzivnost”, navodeći da “Dnevni avaz ovo saznaje iz pouzdanih izvora”.

Ekskluzivan je i intervju sa Medlin Olbrajt koja poručuje da “Jedini put za BiH je ulazak u EU i NATO”.

Kada su u pitanju tekstovi o NATO proširenju i Partnerstvu za mir, bilo ih je jedanaest. 01.09. objavljena je vijest o Sigurnostnom sporazumu o razmjeni tajnih podataka između BiH i NATO-a. Tako je 03. septembra objavljen intervju sa Tarikom Sadovićem, ministrom sigurnosti BiH u kojem on iznosi podatak da, prema procjeni Obavještajno sigurnosne agencije u BiH postoji manje od 50 posto osoba koje su prijetnja nacionalnoj sigurnosti, većina su afroazijskog porijekla i “povezane s kriminalnim aktivnostima ili se mogu dovesti u vezu s osobama koje su u indirektnoj vezi s osumnjičenima za terorizam”.

Kada je riječ o sigurnosti u BiH, ”Avaz” prenosi članak ”Washington Post”-a: “Oko 500 mudžahedina mora otići iz Bosne”. Radi se o oduzimanju državljanstava nekadašnjim mudžahedinima iz arapskih zemalja. U članku se prenosi priča dva Sirijca, Ajmana Avada (Aiman Awad) i Imada el-Huseina (Al-Husseain) poznatijeg kao Abu Hamza, koji su u BiH došli na početku rata, ovdje ostali a sada su im oduzeta državljanstva.

”Avaz” donosi i tekst o trošenju budžetskog novca na članove Radne grupe za borbu protiv terorizma, pod naslovom “Antiteroristi mjesečno zarađivali i po 1.000 KM!”.

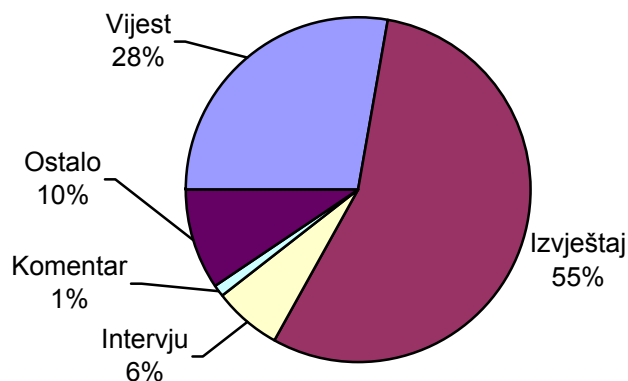
11. septembra Avaz prenosi reagiranje premijera Kosova Agima Čekua: “Srbija je ozbiljna prijetnja cijelom regionu”. Tekst je nepotpisan, a izvor su prištinski mediji na albanskom. Čeku je rekao da “SAD, EU i ostale demokratske zemlje trebaju jednoglasno reagirati protiv ratnohuškačkog daha iz Beograda.” Dva dana kasnije, 13. septembra, problem Kosova sagledava specijalni izveštač ”Dnevnog avaza” iz Brisela, T. Lazović, koji prenosi Koštuničinu izjavu da bi unilateralno priznavanje nezavisnosti Kosova bilo više nego opasno. Koštunica pojašnjava da “Srbija nije prijetnja, ali ima mnogo poruka i izjava u kojima se prijeti Srbiji”. Američka državna tajnica Kondoliza Rajs tijekom septembra poručuje da je “Stabilan Balkan samo s nezavisnim Kosovom”, te da bi drugačije rješenje moglo destabilizirati region.

“Dnevni list“, Mostar

Period: 1. – 30. septembar

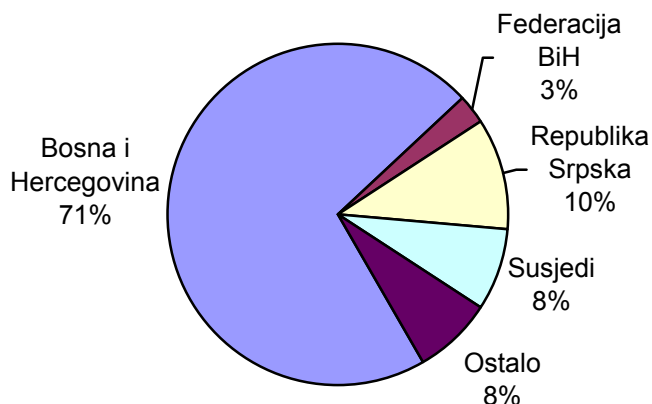
“Dnevni list” je u toku analiziranog perioda uglavnom tematiku euroatlantskih integracija u kontekstu nacionalne i regionalne sigurnosti, pokrivaio putem vijesti (52) i izvještaja (26). Treba naglasiti da je veliki broj izvještaja zauzimao skoro cijelu jednu stranicu, sa obaveznom fotografijom i konsultovanjem više izvora ukoliko su u pitanju politički osjetljivije teme poput razgovora o reformi policije. U tom periodu objavljeno je šest intervjua i jedan komentar. Više od polovine objava je potpisano, od toga imenom i prezimenom 45, dok je inicijalima 12.

Dnevni list - forma

Bosna i Hercegovina je u teritorijalnoj distribuciji bila najzastupljenija sa 75 tekstova, slijedi Republika Srpska sa 11, susjedi i svijet sa po osam, dok je Federacija BiH bila dominantna tek u tri teksta.

Dnevni list - teritorija

Matthew Rycroft, veleposlanik Velike Britanije u BiH, u intervjuu za “Dnevni list“ komentariše pregovore oko reforme policije i samu suštinu Lajčakovog prijedloga, razgovore oko (pre)ustrojstva

BiH, naglašava kako: “treći entitet nije nemoguć“, te “da terorista ima svugdje i da BiH nije iznimka“, kao i da BiH nije napravila niti jedan značaj korak u EU integracijama u odnosu na period od prije godinu i pol dana (10. septembar, strana 4 i 5).

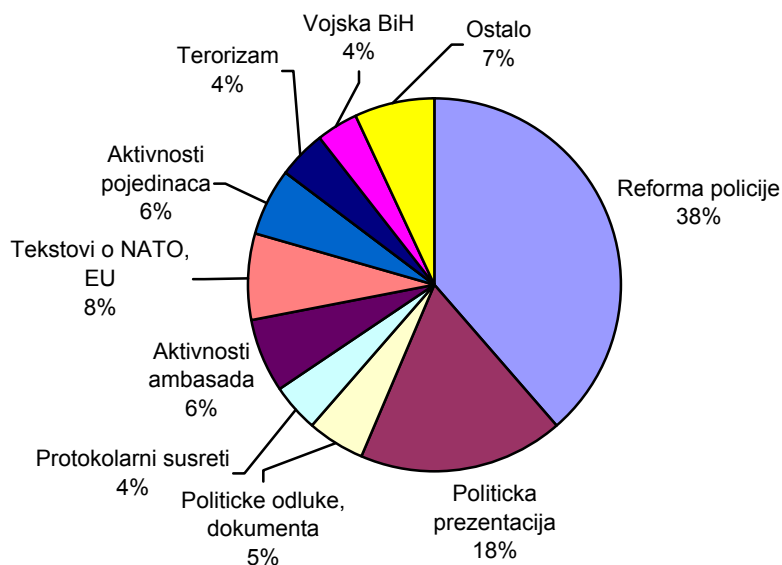
U odnosu na ostalu listove, mostarski “Dnevni list” nije objavio veliki broj tekstova o reformi policije, a jedan od najobimnijih, na cijeloj stranici, je svakako onaj posvećen dogovoru Harisa Silajdžića i Milorada Dodika, u broju od 29. septembra. Potpisivanje Protokola novinar porkiva izjavom Harisa Silajdžića koji se nada da će ovaj stranački dogovor biti dovoljan da EU dozvoli potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i asocijaciji. Istoga dana, u Sarajevu je održana još jedna tehnička runda pregovora o reformi policije koja je, kao i prethodne, bila neuspješna.

“Granična policija u BiH suočena je sa velikim nedaćama, a stalni odlazak kadra predstavlja najveći problem“, prenosi “Dnevni list“, 16. septembra, navode Vahida Alagića, zamjenika direktora Granične policije BiH. Neadekvatni uslovi, neizgrađenost i neopremljenost graničnih prelaza, samo su neki od razloga za nezadovoljstvo i odlazak.

Razgovori o novom Zakonu o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji, i prijedlozima Nike Lozančića, zamjenika predsjedavajućeg Zastupničkog doma Parlamenta BiH, da se isključi sigurnosno provjeravanje članova Parlamenta, generala, direktora Obavještajno-sigurnosne službe, ministara, pripadnika OSA-e i SPA-e, bili su tema članka objavljenog 18. septembra na 2. strani.

Tekstovi o reformi odbrane i jedinstvene vojske BiH bili su rijetkost. “Dnevni list“ je 10. septembra objavio tekst na cijeloj strani o Oružanim snagama BiH, a povod je bilo imenovanje Ante Jeleča na mjesto zapovjednika Operativnog zapovjedništva Oružanih snaga BiH. U kratkoj vijesti objavljenoj 13. septembra, načelnik Zajedničkog stožera Oružanih snaga BiH Sifet Podžić izjavio je da će do 1. januara 2008. godine biti potpuno okončan proces reforme oružanih snaga. O opremljenosti Oružanih snaga BiH i činjenici da državu štiti samo nekoliko helikoptera “Dnevni list” piše 22. septembra. Podaci pokazuju da BiH trenutno raspolaže sa 11 transportnih helikoptera od kojih je pet na remontu u Ukrajini te 15 – 20 lakih helikoptera tipa “Gazela” i “UH – 1”.

Dnevni list - kontekst

“Kosovo kao Hong Kong“, piše beogradski “Blic“, a prenosi “Dnevni list, aludirajući na potencijalni model uređenja ove pokrajine. Po tom prijedlogu Kosovo bi bilo “država u državi“ sa svim ovlastima osim u spoljnoj politici i u vojsci. Takav model bi omogućio ostanak NATO-a na Kosovu za još jedan period (22. septembar, strana 14).

U tekstu objavljenom 25. maja, pokušava se odgovoriti na pitanje “da li je streljivo NATO snaga korišteno tokom 1995. godine bilo opasno po ljude”. Povod je najava NATO-a da će Srbiji dati podatke o vrsti i količin oružja upotrebljenog tokom 1999. godine, ali i istraživanje američkog Univerziteta “Southern Maine” koje pokazuje da je streljivo sa osiromašenim uranijem koje su koristile NATO snage tokom rata u BiH uzrokovale štetu na ljudskim molekulama DNK, koja na kraju može rezultirati i rakom pluća.

U broju od 1. septembra, na stran 21, “Dnevni list“ javlja kako su SAD stalno angažirane na suzbijanju terorizma u BiH. Dio tih anti-terorističkih akcija u BiH izveden je i uz znanje domaće Vlade, a neke i u saradnji sa domaćom policijom, stoji u tekstu koji je objavljen bez ikakvog konkretnog povoda. U svjedočenju “mostarskog bombaša“ Alija Hamada, list izvještava 8. septembra, gdje se naglašava Hamadova izjava kako “nijedan napad na srpske položaje mudžahedini nisu izveli bez suradnje sa Armijom BiH“ (strana 2). “Dnevni list” prenosi tvrdnje Džona Šindlera, nekadašnjeg analitičara i špijuna Nacionalne sigurnosne agencije SAD, kako je “džihad u Bosni trijumf Al-Quaide”. On u svojoj knjizi “Nesveti teror: Bosna, Al Quaida i rađanje globalnog džihada” navodi kako je opanost od radikalnog islama u BiH veća nego ikada, i navodi kao negativan primjer nekadašnji SDA “koji se aktivno udvarao zapadnim novinarima, a koji su vodili islamisti i radikali za koje je idealno društvo bilo revolucionarni Iran” (22. septembar).

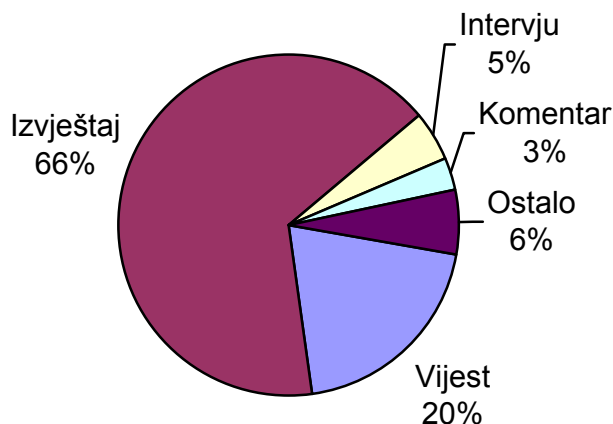
“Glas Srpske”, Banja Luka

Period: 1. – 30. septembar

“Glas Srpske” je sigurnosnim temama, posebice reformi policije BiH, posvetio nešto manje pažnje u odnosu na druge dnevne listove. To je zaključak koji slijedi nakon što se uspoređi broj objava sa svakom od analiziranih dnevnih novina, i sa izuzetkom “As”-a, u “Glasu” je tih objava bilo najmanje – 65. No, ono što je karakteristika, i što u kvalitativnom smislu daje sasvim drugu sliku pokrivanju ovih tema, jeste sama dužina tih objava koje su nekada znale da zauzimaju i po cijelu stranu, nekada čak i naslovnici. Utisak je da je, kada je reforma policije u pitanju, “Glas Srpske” blago favorizovao stranu i stavove iz RS-a, mada nije zabilježen niti jedan otvoreni atak na predstavnike političkih opcija iz Federacije BiH, već je zaključak uslovljen brojem objava u kojima su se iznosili stavovi bilo premijera RS Milorada Dodika, bilo predsjednika Milana Jelića, nešto manje predsjedavajućeg Vijeća ministara Nikole Špirića, lidera PDP-a Mladena Ivanića, i člana Predsjedništva BiH Nikole Radmanovića.

Od 65 objava, 43 su bile u formi izvještaja, najčešće dužih, 13 objava su bile vijesti, tri intervjua, dva komentara i četiri su teksta svrstana u kategoriju “ostalo”. Tekstovi su najčešće bili potpisivani imenom i prezimenom (29), i tuje prednjačio Ž. Domazet sa osam tekstova, nepotpisanih je bilo 18 tekstova, inicijalima je potpisano 10, a iz drugih medija je preneseno 7 novinarskih tekstova. Na BiH kao cjelinu odnosilo se 36 tekstova, na Republiku Srpsku 20, na susjede 13 (od čega je više od polovine tretiralo Srbiju), dok se na Federaciju BiH nije odnosio niti jedan tekst.

Glas Srpske - forma

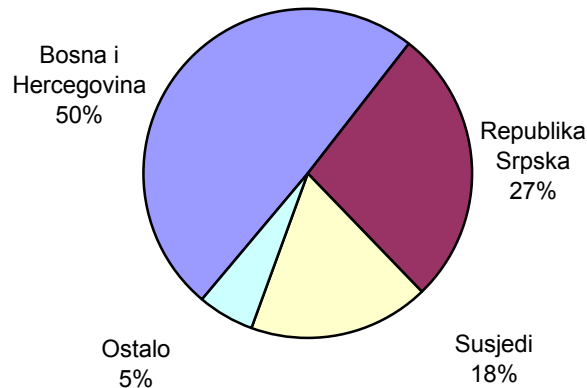

Kada je kontekst u pitanju, dominirala je reforma policije (33 objave), dvanaest je tekstova tretiralo političku prezentaciju, sedam puta je pisano o NATO, EU i Partnerstvu za mir, pet o Kosovu, četiri o terorizmu i tri o Oružanim snagama BiH.

Već u dvobroju od 1. – 2. septembra, “Glas” izvještava kako su najviši zvaničnici Srpske jednoglasni o reformi policije. U tekstu sa naslovom: “Zakon za plavu uniformu”, objašnjava se kako predstavnici vlasti i političkih partija iz RS odbijaju Prijedlog Miroslava Lajčaka, i predlažu da se policija uredi entitetskim zakonima. “Integracija ili izolacija”, poruka je Miroslava Lajčaka (ujedno i naslov teksta u “Glasu”), u kojem visoki predstavnik opominje političke predstavnike u Parlamentarnoj skupštini BiH

da bi što prije trebalo da se dogovore o reformi policije, ali i o drugim reformskim stvarima, kako svoju zemlju ne bi gurnuli u izolaciju od EU (7. septembar). Pred nastavak tehničkih rundi pregovora o reformi policije “Glas Srpske” ponavlja stavove političke elite iz RS-a, kako “policija RS mora da ostane i opstane, ne samo u formalnom, nego i u suštinskom smislu” (24. septembar). Nekoliko dana prije isteka roka o dogovoru reforme policije, koji je postavio visoki predstavnik u BiH, “Glas” još jednom iznosi zajednički stav političara iz Republike Srpske koji poručuju: “Ne damo našu policiju” (26. septembar). Dan kasnije, prenose Lajčakovo obraćanje poslanicima Narodne skupštine RS-a, i to na prvoj strani uz naslov: “Ne prijetim, upozoravam”.

Glas Srpske - teritorija

“Glas Srpske” u nastavcima, počev od 3. septembra, objavljuje feljton naslovljen “Zelena transversala” gdje kroz tematiziranje islama, “islamske i muslimanske kulture u Bosni”, odnosa Srba i islama na izmaku 20. vijeka, političkog preporoda bošnjaštva, terorizma i postislamizma, predstavlja sadržaj knjige “Islam i mi” dr Darka Tanaskovića. Posabno je zanimljiva kontekstualizacija islama kao radikalnog i fundamentalnog i povezivanje globalnog terorizma sa Bosnom i Kosovom.

U obimnom intervjuu za “Glas Srpske”, predsjedavajući Vijeća ministara BiH Nikola Špirić govori o aktualnoj političkoj situaciji u BiH, ustavnim reformama kao i o problemima oko dogovora u reformi policije (18. septembar).

Povodom promocije novih policajaca u Republici Srpskoj priređena je svečanost, a “Glas” je u svom izvještaju prenio poruku ministra unutrašnjih poslova RS Stanislava Čade da je “MUP Srpske definisao nekoliko strateških prioriteta, a jedan od njih je sprečavanje korupcije u ovom ministarstvu” (18. septembar).

Ministar bezbjednosti BiH Tarik Sadović i šef Misije Međunarodne organizacije za migracije (IOM), Regina Bukol, potpisali su u Sarajevu Memorandum o razumijevanju i sprovođenju programa “Pomoć pri dobrovoljnom povratku ilegalnih migranata”. Potpisani dokument, kako prenosi “Glas”, podrazumijeva “samostalnu odluku ilegalnih migranata da se vrate u zemlju porijekla ili u onu koja želi da ih prihvati” (5. septembar). U uspostavljanju vojnog muftijstva kao sastavnog dijela Oružanih snaga BiH, i potpisivanju Sporazuma od strane ministra odbrane BiH Selme Cikotića i reisa Mustafe Cerića,

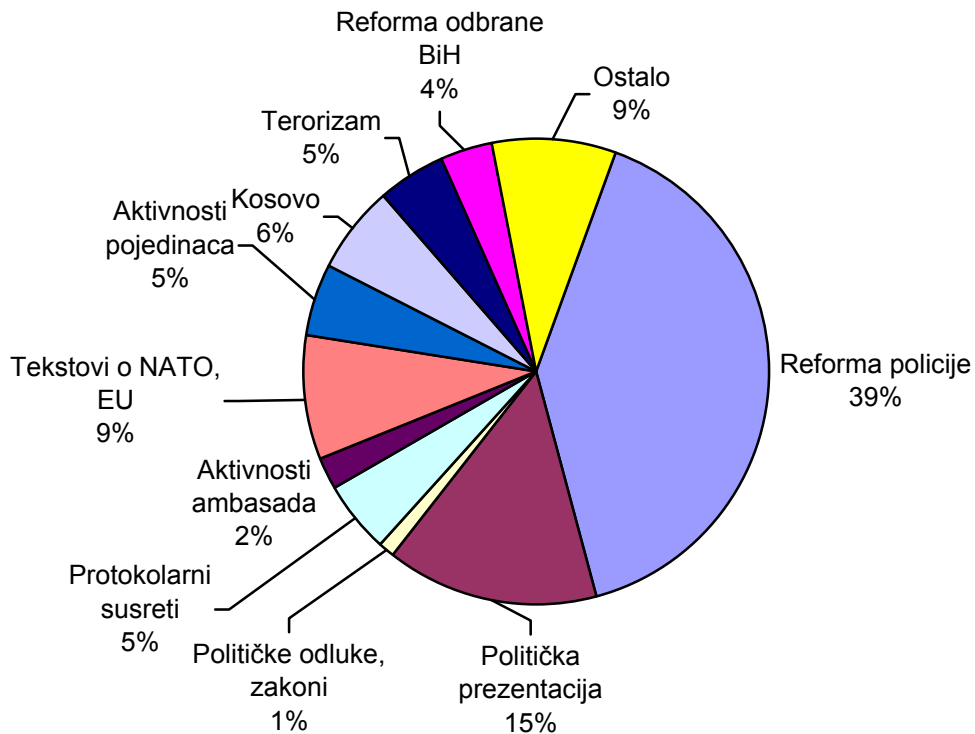
novina izvještava u broju od 12. septembra. Potpisivanje Sporazuma predstavlja doprinos i novi iskorak na putu u veliku NATO porodicu, istakao je tom prilikom Cikotić.

Svečana smotra Vazdušnih snaga i protivvazdušne odbrane BiH u kasarni Zalužani kod Banja Luke, bila je povod za tekst objavljen 19. septembra u “Glasu Srpske”. Tom prilikom otvoreno je i pitanje postojanja, odnosno formiranja, mlazne avijacije Oružanih snaga BiH, i to je odluka koju Predsjedništvo BiH treba da donese do kraja godine. General Sifet Podžić rekao je kako “ulaskom u Partnerstvo za mir BiH preuzima neke obaveze”, dok se “pitanje fiksnih krila tiče toga kako će se vršiti kontrola iznad vlastitog neba”.

I “Glas Srpske” izvještava o suđenju Rasimu Deliću, i značajan prostor u dvobroju od 8. – 9. septembra posvjećuje svjedočenju Ali Ahmed Ali Hamada, nekadašnjim pripadnikom mudžahedinskog odreda. “Osamine pare, Alijina podrška”, naslov je teksta u kojem svjedok govori o načinu finansiranja i vezi vrha Armije BiH sa mudžahedinskim odredom koji je djelovao tokom rata u BiH.

Demokratska stranka Srbije sprema plan za slučaj proglašenja nezavisnosti Kosova i Metohije, prenosi list. U slučaju da do toga dođe, prva je varijanta da Srbija i njene institucije taj čin ne priznaju kao ništavnu, protivpravnu i nevažeću. Drugi je, kako prenosi “Glas Srpske”, da “Skupština Srbije donese odluku da Srbija ne može biti članica NATO-a, ako ta alijansa podrži nezavisnost Kosova i Metohije” (4. septembar). Svoj stav protiv ulaska Srbije u NATO iznio je i episkop raško-prizrenski Artemije i rekao da bi “ulazak Srbije u NATO bio sunovrat za Srbiju”. Prenio je “Glas Srpske” 21. septembra. Prenosi se i izjava ministra odbrane Albanije Fatmira Medijua kako će Albanija u slučaju sticanja nezavisnosti Kosova poštovati međunarodno priznate granice i kako je plan “velike Albanije” prazna priča (25. septembar).

Glas Srpske - kontekst

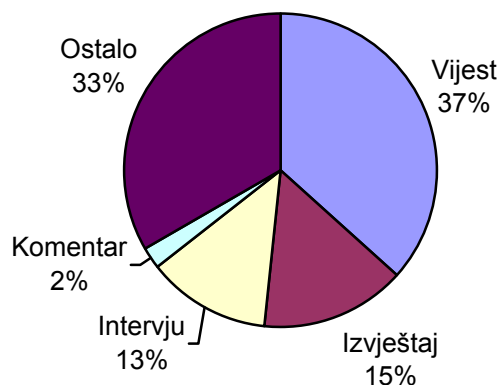

“Nezavisne novine”

Period: 1. – 30. septembar

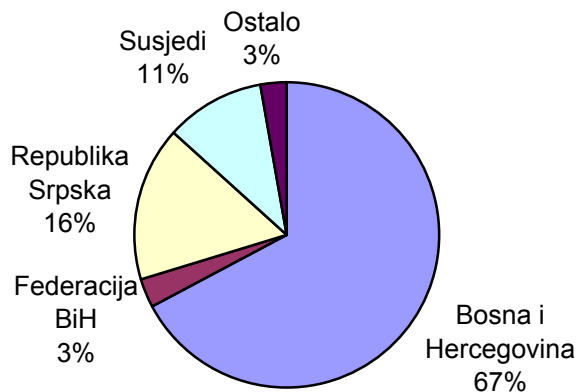
“Nezavisne novine” su dosta umjereno pokrivale tematiku bezbjednosti u kontekstu euro-atlantskih integracija, i po broju tekstova (87), ali i po prostoru koji su davale akterima pregovora oko reforme policije koja je bila najzastupljenija tema tokom septembra. Ono što smo zapazili tokom monitoringa jeste mali broj intervjuja, razgovora i direktnih komentara predstavnika bošnjačke i hrvatske političke elite. Jedini je izuzetak intervju koji je u broju od 25. septembra dao Beriz Belkić, potpredsjednik Stranke za BiH.

Nezavisne - forma

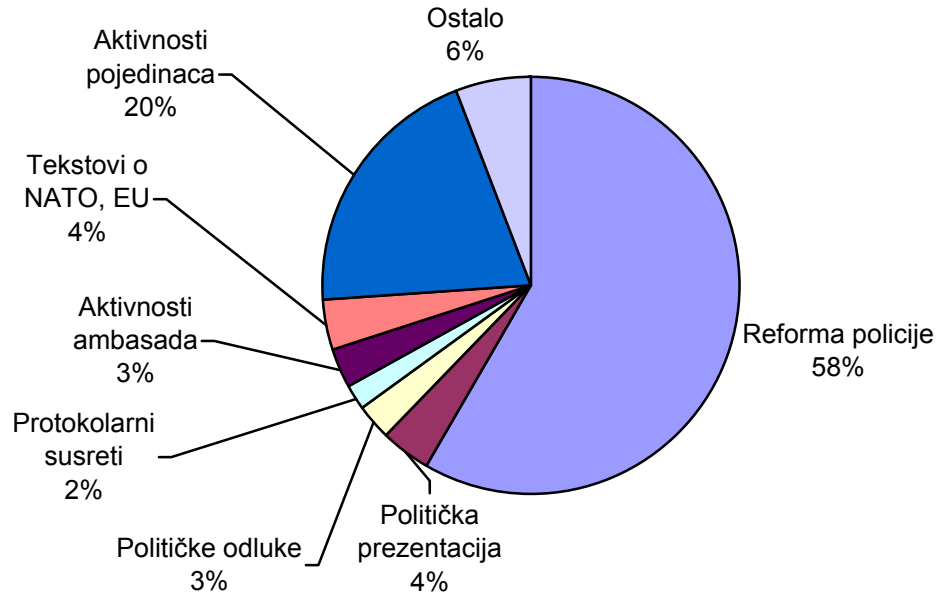
Od 87 objavljenih tekstova, 32 su bile vijesti, 13 izvještaja, 11 intervjuja i dva komentara. Dvadeset i devet objava svrstano je u kategoriju “ostalo”. Čak 52 teksta potpisana su imenom i prezimenom, u čemu su “Nezavisne” na vodećem mjestu kada su u pitanju dnevni listovi, 19 je potpisano inicijalima, kod 14 objava kao izvor su navedene agencije, dva puta su objave prenijete iz drugih medija. Na BiH kao cjelinu odnosilo se 70 tekstova, 17 se odnosilo na Republiku Srpsku, 3 na Federaciju BiH. Susjedne države, najviše Srbiju, tretiralo je 11 tekstova dok su se tri odnosila na ostatak svijeta.

Nezavisne - teritorija

Najčešće se izvještavalo o reformi policije (60), zatim o aktivnostima pojedinaca (ministara, ambasadora, predsjednika raznih odbora), čak 21, dok su sve ostale kategorije konteksta bile podjednako raspoređene.

Nezavisne - kontekst

Već u broju od 1. septembra, list donosi reakciju Olija Rena na Tihicevo i Silajdžićevo odbijanje Lajčakovog prijedloga za reformu policije, čime su “potkopani trenutni naponi da se postigne sporazum”. Svoje razočarenje istog dana je izrazila i Ambasada SAD, sa tim da su pored SDA i SBiH prozване i stranke iz RS. Dan kasnije Lajčak je poručio: “Odbijanje kompromisa neće biti tolerisano”. 4. septembra “Nezavisne” izvještavaju sa sastanka čelnih ljudi SDA i SBiH sa zvaničnicima Islamske zajednice BiH i intelektualcima, gdje je podržano odbijanje reforme policije. U svojim reakcijama, Dodik je ovaj skup nazvao “pokušajem hegemonizacije BiH”, dok ga je lider SDP-a Zlatko Lagumdžija nazvao “nepotrebnim sastanakom”. Dodik je ponovio jedinstven stav političara iz RS prilikom susreta sa američkim ambasadorom ponovio da “RS u reformi policije mora biti prepoznatljiva” (4. septembar). I slijedećeg dana je ostao doslijedan i rekao kako “on svoj stav neće promijeniti ni po cijenu sankcija”. U intervjuu za “Nezavisne novine”, predsjednik Narodne skupštine RS, Igor Radojičić, ističe kako će se teško doći do dogovora o reformi policije. Ukoliko propadne reforma policije, EU će preispitati svoj odnos prema BiH, istakao je Lajčak, a prenijele “Nezavisne novine” (6. septembar), a ambasador Velike Britanije u BiH rekao je kako će se “BiH suočiti sa izolacijom ukoliko dogovori propadnu” (12. septembar). I visoki predstavnik, Miroslav Lajčak, ponovio je svoje stavove u intervjuu za “Nezavisne” i istakao kako očekuje da se postigne dogovor o reformi policije (26. septembar).

Bivši savjetnik za nacionalnu bezbjednost u Bijeloj kući, Tomas Džozef Ridž, susreo se u Banja Luci sa premijerom RS Miloradom Dodikom i istakao kako će mu pomoći oko popravljjanja imidža RS u Vašingtonu (13. septembar).

U intervjuu objavljenom na čak dvije strane, Milorad Dodik komentariše za čitaoce “Nezavisnih” pregovore o reformi policije BiH, argumentira stavove svoje stranke i partija iz RS, govorio o ustavnim reformama, regionalnoj saradnji i pregovorima oko budućeg statusa Kosova. Dodik ističe kako “Kosovo neće uticati na BiH”, i naglašava kako je “Kosovo frustracija sarajevskog političkog i medijskog kruga, a ne RS-a” (13. septembar).

Zanimljiv kometar objavljuju “Nezavisne” 24. septembra, a poptisuje ga Goran Maunaga, a odnosi se na “Koštuničine manipulacije sa RS”. Kako piše autor, čudno je što su mediji iz Srbije iz konteksta izvadili Dodikove izjave za mitrovački nedjeljnik “Jedinstvo” u kojem se u vezu dovode sudbine Kosova i BiH, odnosno RS-a. Maunaga, koji za Koštunicu tvrdi kako vadi svoje posljednje adute u namjeri da sačuva Kosovo iako sve činjenice idu protiv njega, komentariše i to da premijeru Srbije, čiji je DSS pobratimljen sa SDS-om, Dodik nikada nije bio drag, i pita se: “Ali nije jasno zašto Koštunica, koji se predstavlja kao nacionalno osviješten, gura u propast naveću srpsku zajednicu izvan Srbije?”. Natpise medija u Srbiji demantuje i sam Dodik, kojeg prenose “Nezavisne”, i koji tvrdi kako “RS nije strana u pregovorima oko Kosova i kako oni žele da se rješenje statusa utvrdi putem pregovora Beograd – Priština”. Kondoliza Rajs poručuje, a “Nezavisne” uz većinu medija u BiH prenose, kako će “Kosovo biti nezavisno”, jer “to je jedino rješenje koje će potencijalno donijeti stabilizaciju Balkana umjesto destabilizacije” (26. septembar).

O tome kako je “neusvajanje aprilskog paketa vratilo BiH unazad” i (ne)očekivanom toku pregovora o reformi policije tokom septembra, u “Nezavisne” je govorio odlazeći američki ambasador Daglas Meklhejni (21. septembar).

“Nezavisne” izvještavaju o sastanku delegacija ministarstava odbrane BiH i Hrvatske. U tekstu naslovljenom “Regionalna saradnja za brži ulazak u NATO”, list prenosi izjavu zamjenika ministra odbrane BiH Igora Crnadaka, nakon susreta sa državnim sekretarom Hrvatske Matom Rabotegom, da je “i za Hrvatsku i za BiH jedina budućnost u okviru NATO i EU”, i kako će “kvalitetna vojna saradnja zemalja u susjedstvu ubrzati ulazak ove dvije zemlje u navedene organizacije” (5. septembar).

“Oružane snage BiH bi, najvjerovatnije, mogle ostati bez mlazne avijacije, zbog izuzetno visokih pratećih trškova”, izjavio je Igor Crnadak, a prenijele “Nezavisne, u broju od 19. septembra, nakon postrojenja Vazdušnih snaga i PVO-a Oružanih snaga BiH u kasarni Zalužani kod Banja Luke. Zbog loše tehnike, i skupog školovanja pilota, izvjesnije je da će se Predsjedništvu BiH predložiti da mlazna avijacija bude ukinuta i da država potraži neki drugi način da zaštiti svoje nebo. Uz uspostavljanje vojnog muftijstva, o čemu su izvještavali monitorisani mediji, nova praksa Oružanih snaga BiH jeste i slanje vojnika na vjerska putovanja. Tako su pripadnici Oružanih snaga BiH, kako pišu “Nezavisne”, njih 35, tokom septembra otputovali na pokloničko putovanje na Hilandar. “Ovakva putovanja”, prema riječima zamjenika ministra odbrane Igora Crnadaka, “postaće dio vojne prakse u okviru nedavno uvedene vjerske službe”.

Nakon povratka iz Brisela, ministar bezbjednosti BiH poručio je kako je “EU izrazito zabrinuta stanjem u BiH” (20. septembar).

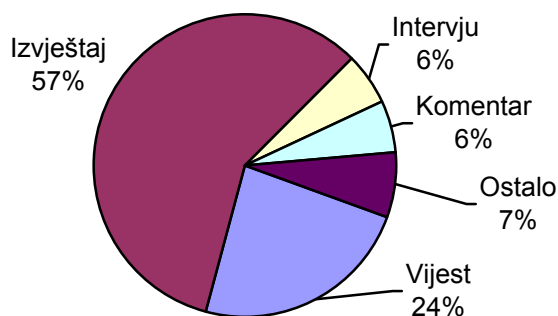
“Nezavisne” 22. septembra prenose kako su članovi kosovskog pregovaračkog tima izjavili “da je nezavisnost Kosova gotova stvar”. U istom tekstu ministar za Kosovo u Vladi Srbije Slobodan Samardžić ocijenio je da “neozbiljan pristup međunarodne zajednice pregovorima o budućem statusu Kosova može izazvati krizu širih razmjera u regionu i dovesti do trajno nerješivog sukoba”.

“Oslobođenje”

Period: 1. – 30. septembar

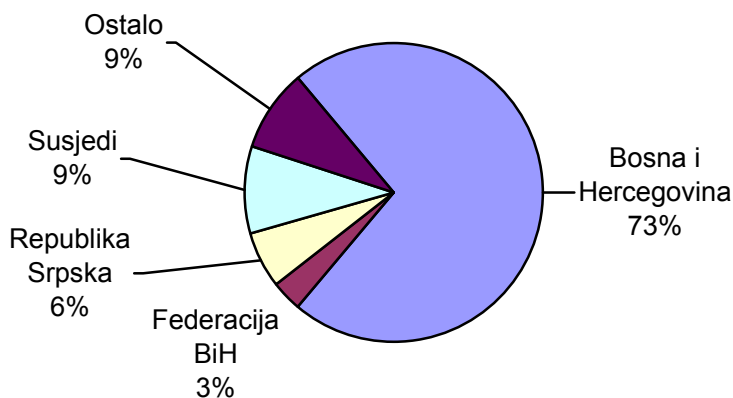
U skladu sa svojom dugogodišnjom tradicijom i imidžom ozbiljnog lista, “Oslobođenje” je na vrlo kompetentan, svestran i profesionalan način, sa potrebnom dozom kritike, pratilo tematiku bezbjednosti i tretiralo pregovore oko reforme policije u analiziranom periodu. Dominacija faktografskih formi, izvještaja (84) i vijesti (34), nije karakteristika samo ovoga lista, ali jesu druge, analitičke, forme kojih je bilo u značajnoj mjeri. “Oslobođenje” je na temu bezbjednosti i euro-atlantskih integracija u tom kontekstu objavilo osam komentara. U ulozi komentatora nalazili su se glavni i odgovorni urednik Vlasta Pavić (3 puta), Mirko Šagolj, Faruk Borić, Hadžem Hajdarević. U čak 56 posto slučajeva tekstovi su bili potpisani punim imenom i prezimenom, a po objavama je prednjačio Antonio Prlenda sa 24 objavljena teksta. Dopisnica iz Banja Luke, Gordana Katana objavila je 12 tekstova, a temu su pratili u značajnoj mjeri i novinari Ensar Zgodić, Šefko Hodžić i J. Fetahović.

Oslobođenje - forma

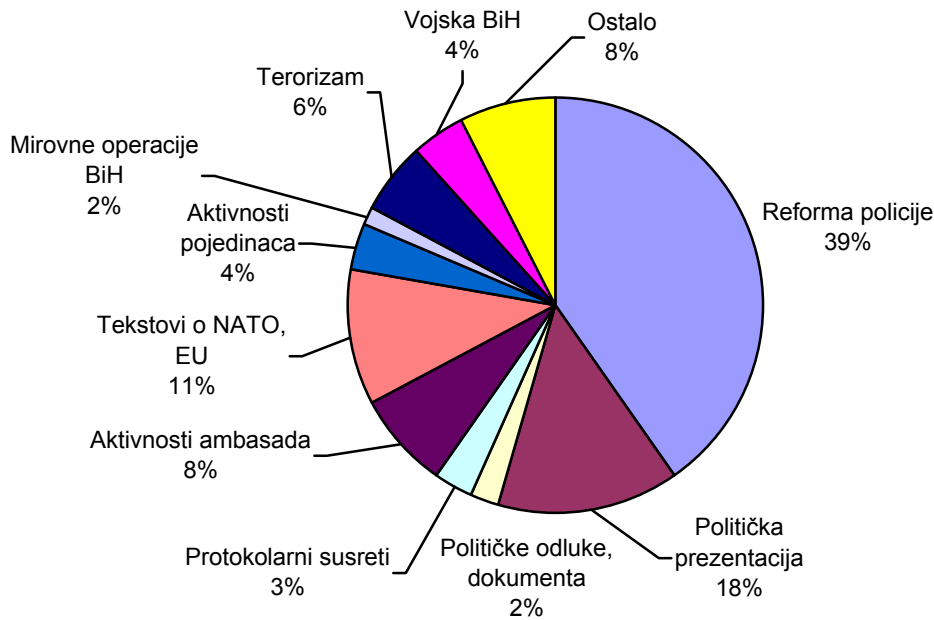
Najviše tekstova odnosilo se na BiH u cjelini (115), znatno manje na Republiku Srpsku (10) i Federaciju BiH (5). O susjedima je izvještavano 15 puta. Tematski gledano, zabilježena je značajna dominacija tekstova koji su se odnosili na reformu policije (80), zatim na političku prezentaciju (28), a “Oslobođenje” je imalo i najveći broj tekstova koji su govorili o NATO, EU i bezbjednosti u kontekstu ove dvije organizacije (21). O terorizmu je zabilježeno jedanaest tekstova, o reformi odbrane u BiH osam, dok su svega tri teksta bila posvećena aktivnostima i mirovnim operacijama Oružanih snaga BiH u inostranstvu.

Oslobođenje - teritorija

“Reforma policije nametnuta je kao temeljni društveno-politički problem u BiH”, piše u svom komentaru “Konstitutivna zoologija” Hadžem Hajdarević, dajući objašnjenje: “Ovako ustrojena policija više koristi kriminalcima, mafiji, ratnim zločincima, velikonacionalnim opsjenarima i projektantima, balkanskoj žgadiji svih vrsta, boja, nijansi, negoli bh. građanima, narodima i samoj budućnosti Bosne i Hercegovine” (3. septembar). “Oslobođenje” je o procesu reforme policije ekspertsko mišljenje zatražilo od prof. dr Ćazima Sadikovića, u broju od 4. septembra, koji smatra da je od svih nadležnosti koje su namjenjene državi BiH, po Dejtonu, najmarkatnije pitanje funkcioniranja policije. “Država je, naime, suverena samo ako ima monopol legitimne fizičke prisile, kako je definisao Weber, a tu definiciju je prihvatio cijelu suvremeni svijet”.

Oslobođenje - kontekst

Kada je izvještavao u obraćanju Miroslava Lajčaka Parlamentu BiH, 7. septembra, novinar “Oslobođenja” Antonio Prlenda možda je jedan od rijetkih koji tzv. “Lajčakov ultimatum” koji je glasilo – “izolacija ili integracija” nije stavio u prvi plan, odnosno u naslovni blok. Iako u tekstu to pominje i objašnjava kako je Lajčak parlamentarce upozorio da će BiH, ukoliko se Prijedlog o reformi policije ne usvoji do kraja septembra, izgubiti godinu dana na svom putu ka EU, njegov naslov je nešto umjereniji: “Septembarski rok za domaće političare”. U broju od 9. septembra, novinar “Oslobođenja” analizira situaciju oko pregovora o reformi policije i razloge zbog kojih je politički konsenzus tako daleko. “Brisel razočaran, Lajčak oprezno optimističan”, javlja “Oslobođenje” dva dana kasnije nakon Lajčakovog boravka u centrali EU, gdje su briselski zvaničnici, prije svega Solana i Ren, izrazili zabrinutost zbog nepostojanja dogovora oko reforme policije, ali i ukupne situacije u BiH. Tom prilikom Solana je istakao da “Kosovo ne treba uticati na BiH”. 15. septembra Dodik poručuje: “Na nametanje ćemo odgovoriti pobunom”, uz objašnjenje da nikakvo nametanje reforme policije, niti ukidanje entitetskih nadležnosti, RS neće prihvatiti. Lajčak se obratio i poslanicima Narodne skupštine RS, a 27. septembra to je prenijelo “Oslobođenje”, gdje je u naslovu izvučeno Lajčakovo upozorenje:

“Neću tolerisati separatiste u državi”. “Dodik i Silajdžić usaglasili stavove”, naslov je teksta u kojem list izvještava o tome kako je na kraju uspostavljen dvostranački

Protokol koji je kasnije upućen Visokom predstavniku (29. septembar). Taj dogovor, u istom broju, komentariše glavni i odgovorni urednik Vlasta Mijović, nazivajući Dodika i Silajdžića “manipulantima”, žaleći što “naši građani nemaju bonske ovlasti poput visokog predstavnika”, jer bi “inače Silajdžiću i Dodiku odmah pokazali crveni karton”.

Osim policije, u BiH ne funkcioniše niti zajednički sistem Civilne zaštite. O tome “Oslobođenje” piše 22. septembra, gdje se navode različiti stavovi entitetskih uprava Civilne zaštite – i dok su u RS zadovoljni sadašnjim, po njima decentraliziranim sistemom, uz eventualno uvođenje koordinativnog tijela na nivou države, dotle u Federaciji smatraju da entitetske uprave treba ukinuti. Situaciju sličnu onoj kada je u pitanju policija, ilustruje naslov: “Civilnoj zaštiti sudbina policije”.

“Odlazim nedovršenog posla”, rekao je u intervjuu za “Oslobođenje”, odlazeći američki ambasador Daglas Meklhejni, komentarišući aktuelnu situaciju u BiH i nabrajajući šta je učinio i šta je mogao učiniti u ovoj zemlji (16. septembar).

5. septembra “Oslobođenje” izvještava o posjeti Mate Rabotega i delegacije Ministarstva odbrane Hrvatske Bosni i Hercegovini. Tom prilikom su predstavnici susjedne zemlje BiH obećali punu podršku na putu euro-atlantskih integracija, a Igor Crnadak, zamjenik ministra odbrane BiH, najavio je intenziviranje odnosa u trouglu Sarajevo – Zagreb – Beograd, i sa tim u vezi najavio otvaranje vojno-diplomatskih predstavništava BiH u Beogradu i Zagrebu. U kratkom razgovoru za “Oslobođenje” ministar odbrane BiH Selmo Cikotić je najavio da će Predsjedništvu BiH biti upućen prijedlog proširenja operacija i učešća bh. vojnika u vojnim misijama van BiH (27. septembar). O izmjenama i dopunama Zakona o Obavještajno-sigurnosnoj agenciji BiH, “Oslobođenje” izvještava 18. septembra, u tekstu koji je naslovljen: “Lozančić povukao svoj prijedlog”.

Povod teksta objavljenog u broju od 4. septembra bio je dolazak Volfganga Išingera, predstavnika EU za pregovore oko budućeg statusa Kosova, u Beograd. Tom prilikom, “Oslobođenje” ponavlja stavove i inicijative koje su došle iz raznih političkih opcija koje u Srbiji dijele koalicionu vlast – počinje prijedlogom DSS-ovog predsjednika i premijera Vojislava Koštunice da Skupština Srbije donese odluku da Srbija ne može da uđe u NATO ukoliko kosovski Albanci 11. decembra proglase nezavisnost i tako postanu prva “NATO-država”. Slijedi reakcija portparola G17 plus Nikole Papka koji smatra da o ulasku u NATO treba da odluče građani na referendumu, pa predstavnika DS-a i potpredsjednika Vlade Srbije Božidara Đelića da je za Srbiju prioritet EU a ne NATO. Predstavnici opozicije, radikal Vučić i socijalista Dačić, apsolutno su protiv ulaska u severo-atlantski savez. I “Oslobođenje” prenosi izjavu predsjednika Srbije, Borisa Tadića, kako “Srbija neće ratovati na Kosovu” (14. septembar). “Nazvisno Kosovo, stabilan Balkan”, poručuje Kondoliza Rajs, i poziva EU da što prije prizna Kosovu nezavisnost (26. septembar).

Za “Oslobođenje” je govorio i zapovjednik Stožera NATO u BiH, general Ričard Vajtmen, koji je prevashodno govorio o novoj strategiji hvatanja ratnih zločinaca. Na pitanje jesu li nekadašnji mudžahedini, koji su i dalje u zemlji, prijetnja BiH, Vajtmen odgovara nedefinisano, tvrdeći da “svaka zemlja, uključujući i SAD, mora imati u vidu mogućnost terorizma i ekstremizma” (28. septembar).

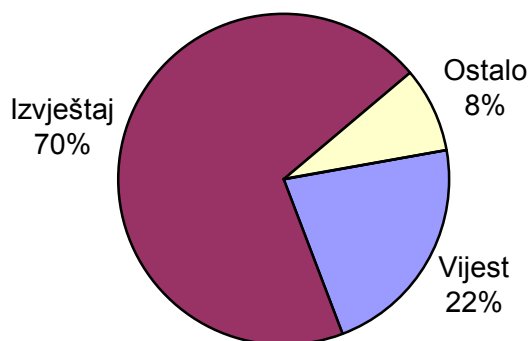
Snimak sa portala “Youtube.com” na kojem se Rasim Delić obraća mudžahedinima i zahvaljuje na njihovoj pomoći u odbrani islama u BiH, bio je tema teksta objavljenog u “Oslobođenju” 15. septembra. Novinaru spekulišu da li je snimak autentičan, nabrajajući šta su sve tom prilikom rekli generali Delić i Sahib Mahmuljin. Tekst zaključuju sa: “Montirano ili ne, publikovanje oprostajnog sijela na internetu osveta je mudžahedina bošnjačkim političarima, onima koji su mudžahedinima najprije dali, a potom oduzeli državljanstvo ove zemlje”.

“SAN“, dnevna novina

Period: 1. - 30. septembar

Tokom septembra u “SAN“-u je objavljeno 96 tekstova o sigurnosti, NATO i EU integracijama, te reformi policije. Najčešće su to bili izvještaji (67), zatim vijesti (21), i osam tekstova je svrstano u kategoriju “ostalo“.

SAN - forma

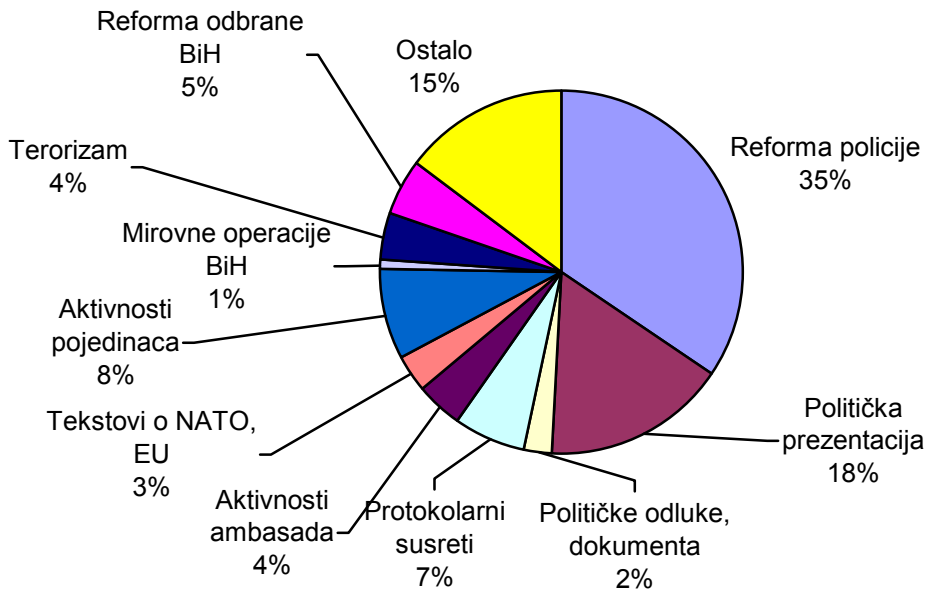
Izvještavanje “SAN“-a karakterisalo je sveobuhvatan, ali na momente ležerniji i senzacionalistički, pristup obradi gore navedenih tema. Kontekstom je dominirala reforma policije (42), slijedi politička prezentacija (20), aktivnosti pojedinaca (10) su na trećem mjestu, dok su sve ostale kategorije podjednako zastupljene.

Jedini “San“ u njegovom izvornom i punom obliku objavljuje tekst Prijedloga OHR-a o reformi policije (3. septembar, strane 2 i 3). “Truli kompromis“ naslov je teksta u kojem “San“ donosi inicijalne reakcije političkih stranaka, prije svega SDA i SBiH, na Lajčakov prijedlog. “Kako sada stvari stoje reforma policije pretvorila se u neku vrstu nacionalnog određivanja, obzirom da su srpske i bošnjačke stranke, sa potpuno različitim obrazloženjima odbacile ovaj prijedlog, dok su sa njim samo djelomično zadovoljne hrvatske partije koje unatoč tome prihvataju Lajčakovu ponudu“, piše u tom tekstu od 3. septembra. O pomirenju Lajčaka i Milorada Dodika “San“ izvještava slijedeći dan gdje se tvrdi kako je “za Dodika dobar iskorak to što nema smetnji u komunikaciji sa Lajčakom“. “Uprkos otvorenom odbijanju iz RS, od SDA i SBiH: Lajčak ne odustaje od svog protokola“, izvještava “San“ 4. septembra, najavljujući prvu ozbiljniju krizu u pregovorima i nepremostive (kako će se kasnije ispostaviti) političke razlike. “Silajdžić i Dodik podijelili BiH“, naslov je teksta u kojem “San“ obavještava svoje čitaoce da su lideri dvije najveće partije u BiH postigli dogovor oko reforme policije (29. septembar).

Povodom potpisivanja Memoranduma o razumijevanju i provedbi programa pomoći pri dobrovoljnom povratku ilegalnih imigranata, ministar sigurnosti BiH Tarik Sadović izjavio je kako “broj imigranata zavisi od godišnjeg doba“ (5. septembar). Aktivnosti ministra Sadovića “San“ revnosno prati tako da 8. septembra izvještava kako je ministar sigurnosti BiH sa ministrom MUP-a i javne uprave Crne Gore,

Jusufom Kalamperovićem, potpisao sporazume o policijskoj saradnji u borbi protiv mafije, terorizma, ilegalne imigracije, te o zaštiti u slučaju prirodnih i civilizacijskih nesreća.

SAN - kontekst

O reformi u BiH vojsci “San“ piše 12. septembra, gdje zamjenica ministra odbrane BiH Marina Pendeš najavljuje da će do 1. oktobra sve mjesta u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH biti popunjena. Ministar odbrane BiH Selmo Cikotić i poglavar IZ u BiH potpisali su sporazum o uspostavljanju, organizovanju i načinu uspostavljanja Vojnog muftijstva kao sastavnog dijela jedinstvene vjerske službe u Ministarstvu odbrane i Oružanim snagama BiH, javlja “San“ 12. septembra. Svečani ispraćaj 36 pripadnika Oružanih snaga BiH u Irak, tema je izvještaja objavljenog u “San“-u 22. – 23. septembra.

“San“ 27. septembra izvještava o seriji sastanaka u glavnom gradu BiH, kojima su prisustvovali najodgovorniji dužnosnici kako domaćih policijskih i obavještajnih institucija, tako i predstavnici međunarodne zajednice, ali i regionalnih organa, uz naslov: “Ofanziva na kriminalce“.

O sve većem odlasku graničnih policajaca zbog neadekvatnih uslova “San“ izvještava 14. septembra.

Ohrabrujuća vijest stiže iz Budimpešte. Nakon posjete predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, Nikole Špirića glavnom gradu Mađarske, njihov premijer Ferenc Đurčanj tvrdi “da je BiH sigurna“ (12. septembar).

Dramatično zvuči izjava banjalučkog nadbiskupa, izvučena iz konteksta, da “katolici nestaju“, povodom susreta sa delegacijom američkog Stejt Departmenta u Banja Luci (8. septembar).

“San“ 14. septembra objavljuje vijest u kojem Sirijac Imad al Husein, poznatiji kao Abu Hamza prijeti BiH vlastima zbog oduzimanja državljanstva: “Odgajali smo svoju djecu da vole sve ljude. Ukoliko nas istjeraju iz BiH djeca će ostati na ulicama bez očeva i počet će da mrze. Ko može da ih krivi ukoliko

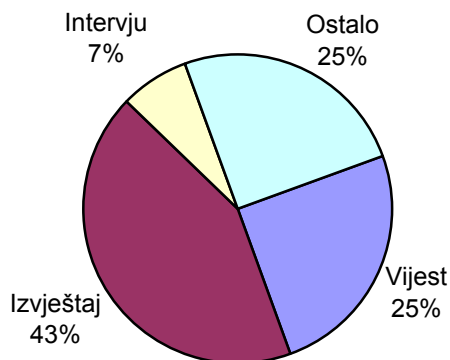
učine neko zlo?“, poručuje Hamza. “San“ je jedna od rijetkih novina koja donosi vijest da je sigurnosni Sporazum između BiH i NATO o razmjeni tajnih podataka stupio na snagu (1. - 2. septembar, strana 4). “San“ 14. septembra prenosi izjavu Borisa Tadić da “Srbija neće ratovati na Kosovu“.

Večernje novosti, izdanje za RS

Period: 1. – 30. septembar

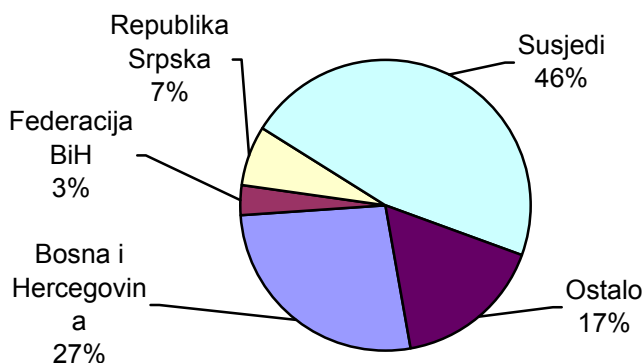
Specijalno izdanje “Večernjih novosti” za Republiku Srpsku nije toliko pažnje posvećivalo reformi policije, niti drugim temama koje su kontekstualizirale sigurnost u euro-atlantski okvir. Ono što je zanimljivo, a ujedno je bilo i očekivano jer sjedište lista je u Beogradu, jeste da je zabilježen znatan broj tekstova o “Kosovskom pitanju” koji su šire konotirali sigurnost cijelog regiona Zapadnog Balkana.

Večernje novosti - forma

U monitorisanom periodu analizirano je 28 tekstova, od čega su 12 bili izvještaji, 7 vijesti, dva intervjua, dok je sedam tekstova svrstano u kategoriju “ostalo”. Zanimljiva je i teritorijalna distribucija analiziranih objava – osam se odnosilo na BiH u cjelini, dva na Republiku Srpsku, jedan na Federaciju BiH, a čak četrnaest na susjede – u ovom slučaju to su uglavnom tekstovi koji su tematizirali problem Kosova kao interni problem Srbije, ujedno i eksterni problem cijelog regiona. Takvih je tekstova bilo devet. Na reformu policije u BiH odnosilo se sedam tekstova, isto koliko i na političku prezentaciju, dok je šest tekstova govorilo o NATO, EU, Partnerstvu za mir...

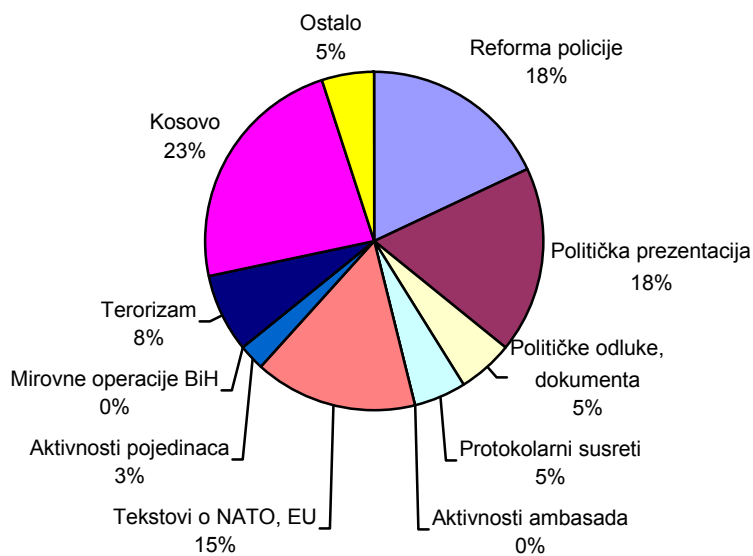
Večernje novosti - teritorija

“Uporno oživljavanje klinički mrtvog Ahtisarijevog prijedloga”, kako izvještavaju “Večernje”, i njegovo sprovođenje za jedan od rezultata imalo bi “ovlašćenja za NATO kakva nemaju nigdje”. U tekstu se analizira Aneks 11 tog plana koji u sebi krije namjeru da NATO uspostavi apsolutnu kontrolu nad civilnim institucijama u svojoj balkanskoj državi (1. septembar). Još nema jedinstva oko stava DSS-a da Skupština reaguje “u slučaju samoproglasa nezavisnosti KiM”. Da li je rampa za NATO spremna, pita se novinar, i navodi kako su radikali i socijalisti saglasni sa idejom DSS-a, dok su DS i G17 plus za referendum (4. septembar). Istog dana novine izvještavaju o susretu ministara vanjskih poslova Srbije i BiH, Vuka Jeremića i Svena Alkalaja, gdje Jeremić komentira navode o “stvaranju NATO države na Kosovu”, i odgovara kako će “Srbiji i za evropske integracije i za status Kosova biti apsolutno neophodna podrška zemalja NATO”. “Ako Boris Tadić javno kaže u kameru da je za ulazak Srbije u NATO, tvrdim da od njegovog novog predsedničkog mandata ne bi bilo ništa”, prenose “Večernje” izjavu Dragan Šormaza, funkcionera DSS-a (4. septembar). 6. septembra “Večernje novosti” izvještavaju iz Brisela gdje je Srbija predstavljala svoj prezentacioni dokument Partnerstva za mir. Siže: “Srbija je juče rekla “da” partnerskom odnosu sa Sjeverno-atlantskom alijansom u Prezentacionom dokumentu za Partnerstvo za mir, ali nije definisala jasno, kao svoj cilj, članstvo u NATO”. O spremnosti SAD da priznaju jednostrano nezavisnost Kosova i Metohije, “Večernje” pišu 9. septembra. U podnaslovu teksta konstatirano je kako bi “Vašington, ako samostalno prizna novu državu, poništio Kumanovski sporazum, a time i pravni osnov za odsustvo sprske vojske i policije”. U intervjuu za “Večernje novosti”, ministar za Kosovo i Metohiju u Vladi Srbije, na pitanje kako komentariše upozorenja DSS-ovih ministara, među kojima je i on, o stvaranju NATO države na Kosovu, poziva se na slobodu govora ali i na Aneks 11 Ahtisarijevog prijedloga koji “stvarno trasira NATO državu na prostoru današnjeg Kosova i Metohije”.

U izdanju od 18. septembra, “Večernje” objavljuju tekst o tome kako će Sjeverozapadna vojna alijansa Srbiji dati tačne podatke o ciljevima bombardovanim 1999. godine.

Večernje novosti - kontekst

O reformi policije u BiH, sa aspekta bošnjačkih predstavnika u tim pregovorima, “Večernje” izvještavaju 4. septembra, u tekstu koji je naslovljen “Krizu u Bosni”. Kako je u tekstu objašnjeno, predstavnici SDA, SBiH, Islamske zajednice BiH, nekih manjih partija i nevladinih organizacija htjeli su da pokažu “jedinstvo bošnjačkih partija” što je propalo jer lider “opozicione i koliko-toliko multietničke SDP, Zlatko Lagumdžija nije došao na ovaj skup, a Mirnes Ajanović je oštro kritikovao Silajdžićev i Tihićev postupak odbijanja policijske reforme”. Dan kasnije u tekstu “Uz hodžin blagoslov”, list izvještava o suretu visokog predstavnika Miroslava Lajčaka sa vjerskim liderom bh. muslimana, Mustafom ef. Cerićem, gdje konstatuju i preokret u pregovorima oko reforme policije BiH. Reformu policije komentariše i predsjednik RS Milan Jelić koji tvrdi: “Ode li policija, otići će i Srbi”. U istom tonu nastavlja i premijer Milorad Dodik, koji poručuje “Ili policija ili ja” (29. septembar).

“Večernje” izvještavaju i oko izbora za direktora SIPA-e, odnosno skandala koji je izbio jer je među kandidatima i “Vahid Alagić, protiv kojeg je podnijeta krivična prijava zbog ratnih zločina u Bradini kod Konjica” (22. septembar). U izdanju od 25. septembra, list donosi vijest kako je direktor CIA boravio u Sarajevu.